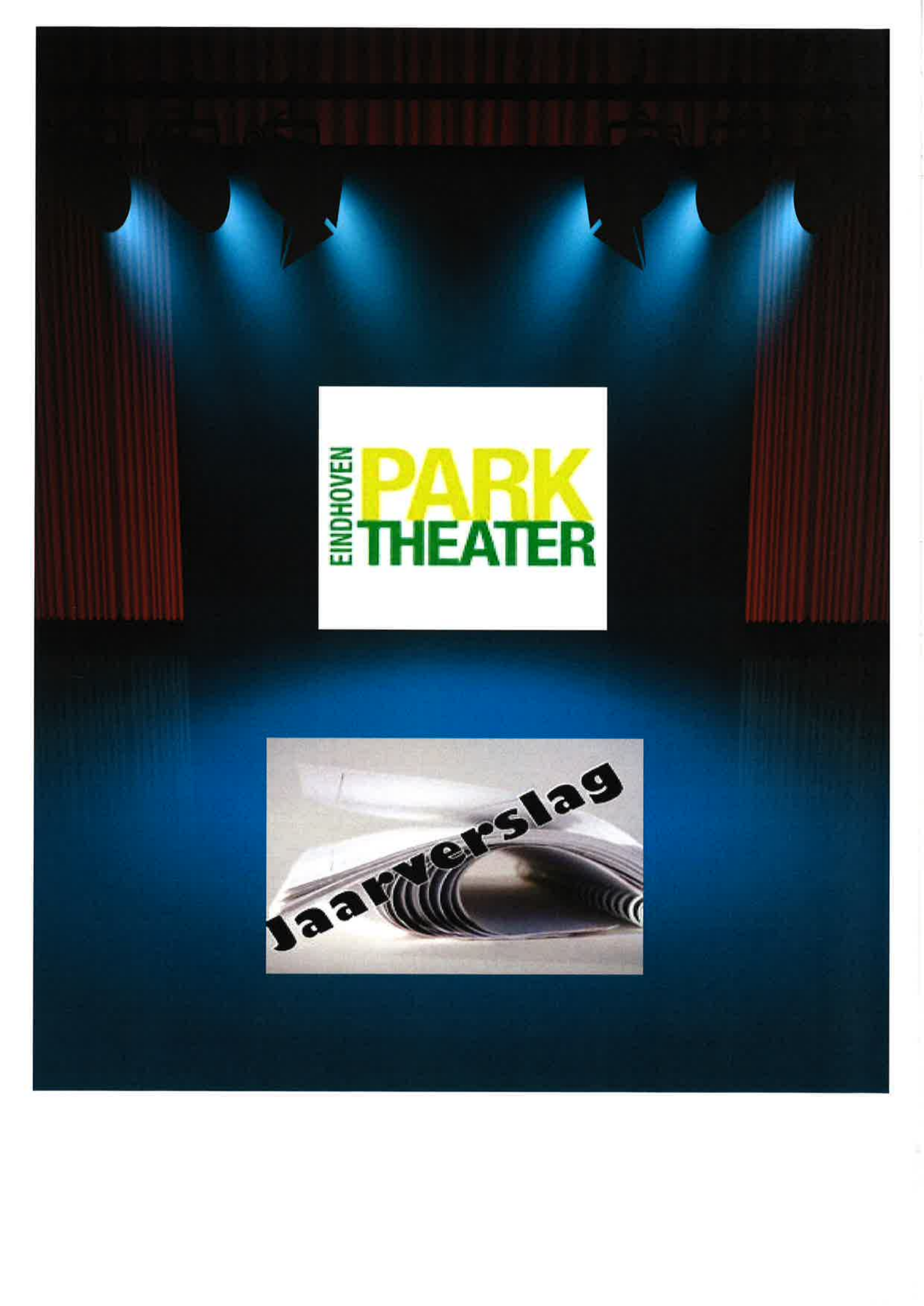

EINDHOVEN
PARK
THEATER

INHOUDSOPGAVE

	pagina
Verslag van de Raad van Commissarissen	1-3
Bestuursverslag	4-34
Voorwoord jaarrekening 2018	35-42
Wildpark	43-45
Jaarrekening:	
Balans per 31 december 2018	46-47
Winst- en Verliesrekening over 2018	48
Kasstroom overzicht 2018	49
Toelichting:	
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening	50-51
Toelichting op de Balans	52-56
Niet uit de Balans blijvende verplichtingen	57
Toelichting op de Winst- en Verliesrekening	58-60
Overige gegevens	61
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	62-64

VERSLAG OVER 2018

Van de Raad van Commissarissen Parktheater Eindhoven N.V.

Aanbieding jaarrekening aan de aandeelhouder:

Hierbij bieden wij u de door de directie opgemaakte jaarrekening van Parktheater Eindhoven N.V. over 2018 aan. Deze jaarrekening is op ons verzoek gecontroleerd door Joanknecht te Eindhoven. De controleverklaring is opgenomen op pagina 62.

Wij stellen u voor de jaarrekening 2018 in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vast te stellen. Daarnaast stellen wij u voor de directie voor het gevoerde beleid, en de leden van de Raad van Commissarissen voor het door hen gehouden toezicht te dechargeren.

Toezicht op beleid en uitvoering:

In het verslagjaar heeft de Raad van Commissarissen de ontwikkelingen bij het Parktheater regelmatig en in goed overleg met de directie en andere sleutelpersonen binnen de organisatie besproken. De Raad is in 2018 zes keer in formele zin bij elkaar geweest; daarnaast vond een aantal informele bijeenkomsten plaats met de gehele Raad, dan wel met één of enkele leden daaruit, met geleidingen van het Parktheater. Leden van de Raad waren ook aanwezig bij het traditionele seizoensafsluiting van alle medewerkers, bij de nieuwjaarsborrel en dergelijke. Ook hebben leden van de Raad gesprekken gevoerd met de ondernemingsraad, de controller en de directeur.

In 2018 heeft de Raad van Commissarissen onder meer de volgende zaken besproken in het kader van de toezichthoudende taak:

- De financiële situatie is in iedere vergadering besproken aan de hand van de interne verslaglegging. Deze verslaglegging door de controller is steeds inzichtelijker geworden. De financiële situatie wekt de zorg van de Raad van Commissarissen, onder meer door een generieke korting op de subsidie, welke korting naar het oordeel van de Raad niet gerechtvaardigd wordt door enige omstandigheid, het Parktheater betreffend. De korting is generiek opgelegd aan slechts enkele instellingen in het Eindhovense culturele veld.
- De Raad heeft het verslag van de accountant uitgebreid besproken en laten toelichten. De voortgang van de afwikkeling van de voorgestelde verbeteringen is door haar gevolgd.
- De samenwerking van Parktheater binnen de Coöperatie Pand P heeft een negatieve invloed op de resultaten en heeft daarmee onze aandacht; Pand P is in cultureel opzicht en in bezoekersaantallen zeer succesvol te noemen, maar de gerealiseerde resultaten laten een huursom, als door de gemeente Eindhoven in haar hoedanigheid van verhuurder van het pand gewenst, eigenlijk niet toe.
- De Raad van Commissarissen heeft zich uitvoerig laten voorlichten op verschillende specifieke gebieden. Dit betreft onder meer de horecafunctie, waaronder mede begrepen het in eigen beheer uitvoeren van Smaaktheater 13. Ook de techniek, en de daarmee samenhangende veiligheid, is punt van aandacht bij de Raad van Commissarissen geweest. Hetzelfde geldt uiteraard voor de programmering, die als core business van het Parktheater geschetst kan worden. Meer specifiek is er aandacht geweest voor internationalisering van het programma, door het aanbod van anderstalige, of niet-talige voorstellingen. Door verschillende ontwikkelingen in de culturele sector, zowel binnen als buiten de regio Eindhoven, staat het aanbod van voorstellingen onder druk; desalniettemin streeft het Parktheater er naar een kwalitatief en kwantitatief voldoende programma aan te bieden.

- In 2018 is de samenwerking met andere theaters geïntensiveerd. Dit is met regelmaat besproken met de directie. Op het gebied van programmering is er een samenwerking met de Hofnar in Valkenswaard en in 2018 zijn de eerste schreden gezet op weg naar samenwerking bij de programmering van het theater in Natlab in Eindhoven. Daarnaast is een initiatief gevormd voor een verdere samenwerking met theaters in de regio; naast het theater in Valkenswaard betreft dit theaters in Veldhoven, Bergeijk en Helmond. Met respect voor de individuele belangen en kwaliteit daarvan, wordt binnen de theaters gezocht naar meerwaarde van samenwerking.
- De Raad van Commissarissen heeft met instemming kennis genomen van de wijze waarop Parktheater om zal gaan met de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en met in acht name van de wet een balans heeft gezocht tussen de belangen van gegevensbescherming en bescherming van privacy enerzijds en het hanteren van een succesvolle systematiek van klantencontact anderzijds.
- Een duurzame inzetbaarheid van medewerkers van het Parktheater is onderwerp van gesprek met de bestuurder, maar ook met leden van de ondernemingsraad. In dat kader heeft de Raad van Commissarissen vastgesteld dat aan daarvoor in aanmerking komende personeelsleden een "generatiepact" is aangeboden, waardoor men in de gelegenheid wordt gesteld 75% te gaan werken, met behoud van 85% van het salaris en 100% van de pensioenopbouw. Het aanbod is succesvol gebleken. Daarnaast is met regelmaat het relatief hoog ziekteverzuim besproken; dat ziekteverzuim is punt van aandacht in de Raad van Commissarissen, maar moeilijk beïnvloedbaar.

Functioneren en samenstelling Raad van Commissarissen:

De Raad van Commissarissen bestond in 2018 uit vijf personen: Mevrouw Heijmans (voorzitter), en de heren Post, Nieuwenhuizen, Deckers en Van de Molengraft. Mevrouw Heijmans is per 31 december 2018 uit de Raad getreden, als gevolg van het verstrijken van haar benoemingstermijn. Per 1 januari 2019 is mevrouw Overdijk tot lid van de Raad benoemd.

in 2018 heeft de Raad van Commissarissen een reglement opgesteld voor haar eigen functioneren, en dat functioneren bij een uitgebreide zelfevaluatie beoordeeld.

De Raad is samengesteld uit personen afkomstig uit verschillende disciplines en velden van de samenleving. De Raad hanteert de code Cultural Governance. Er is een rooster van optreden opgesteld, welk rooster ook in acht wordt genomen. Geen van de leden heeft zakelijke binding met de vennootschap; zij verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

Tenslotte:

De Raad van Commissarissen spreekt haar grote waardering uit voor de medewerkers van het Parktheater die in 2018, ondanks financieel moeilijke omstandigheden, het Parktheater hebben gebracht waar het nu staat. Deze inspanningen van alle betrokken personen zijn zeer aanzienlijk geweest, en zij verdienen daar alle lof voor. De Raad van Commissarissen dankt de medewerkers, en de directie van de vennootschap, voor hun inzet en prestatie in 2018. In het bijzonder bedankt de Raad van Commissarissen de directeur, Giel Pastoor, die ondanks persoonlijk moeilijke omstandigheden een zeer inspirerende rol als bestuurder van het Parktheater heeft gespeeld.

Eindhoven, 15 april 2019

H. Nieuwenhuizen, voorzitter

G. Post.

S. Deckers

H. van de Molengraft

K. Overdijk

Bestuursverslag 2018

*“de ruimte is oneindig,
zolang je maar je grens verlegt”
Stef Bos*

Terug naar af

Het kalenderjaar 2018 leverde in vele opzichten een uniek resultaat op. De financiële uitkomst van dit jaar komt voor het eerst sinds jaren weer wat steviger in de rode cijfers. Sinds de toekenning van de subsidie 2017-2020 door de Stichting Cultuur Eindhoven moet het Parktheater haar activiteiten met gemiddeld € 170.000,- per jaar minder uitvoeren, de zogenaamde ‘solidariteitskorting’. In 2017 leidde dat nog net niet tot een tekort. In 2018 heeft het Parktheater dat niet in zijn geheel kunnen repareren. Voor de resterende jaren van deze kunstenplanperiode, 2019 en 2020, moet rekening worden gehouden met verdere tekorten.

Belangrijk hierin is de keuze die het Parktheater zelf heeft gemaakt. Bij de toekenning van de verminderde subsidie in 2017 was er sprake van een duivels dilemma. Moest er gesnoeid worden in voorstellingen, activiteiten, projecten en het medewerkersbestand? Of moest de gevarieerde en innovatieve aanpak worden doorgezet, met het risico dat het de bedrijfsvoering zwaarder zou belasten?

Snoeien voelde als terug naar af. En dat voelde niet goed. Bovendien zijn er teveel voorbeelden van theaters en concertzalen die hun programma inperken, daarmee minder publiek trekken, minder impact hebben, minder van betekenis zijn, minder verdienen en gedwongen worden nog meer te snoeien. Een voorbeeld dat het Parktheater niet wilde volgen. Liever zelf een virtueuze cirkel maken dan in een vicieuze cirkel belanden.

De spreekwoordelijke keuze tussen een ‘duivels dilemma en godsgeschenk’ viel dus voor het Parktheater in het voordeel uit van het godsgeschenk.

Ook in 2018 heeft het Parktheater dan ook haar grote, gevarieerde aanbod kunnen tonen en daarmee veel publiek kunnen bereiken en raken. Naast het theaterprogramma zijn ook de sociale en maatschappelijke projecten voortvarend doorgegaan. Met als hoogtepunten de activiteiten in ‘ons andere theater’, Pand P en de doorstart van ‘ons jeugdtheaterplatform’ Wildpark.

De prijs die we voor deze schitterende impact nu betalen is een jaarresultaat dat rood kleurt. Betrokkenheid en radicale bereidheid maakt dat medewerkers tot het uiterste gaan om het theater bij de mensen te brengen. In 2018 werd nog meer van de mensen gevraagd, omdat we te maken hadden met een hoog ziekteverzuim. Vooral veroorzaakt door niet-werk gerelateerde omstandigheden en pech. Maar vanuit de holistische visie van het Parktheater gaat het in alle gevallen om een zieke medemens, die steun verdient. En die, zeker op de werkvloer direct vervangen moet worden om tijdig het doek op te kunnen laten gaan. Ook in 2018 is geen enkele voorstelling afgelast omdat medewerkers ziek waren of even niet meer konden.

Ook tegen de prijs dat we kritischer moeten omgaan met de net goed van start gekomen activiteiten met *internationals* en met de risicovolle internationale programmering. Toch heeft dit het Parktheater niet weerhouden om een gevarieerd en aantrekkelijk programma aan te bieden, nieuwe culturele producten te ontwikkelen, talloze maatschappelijke projecten te ondernemen en veel culturele partners te ondersteunen. En ons daarmee zo goed mogelijk te verhouden tot alles wat zich aandient.

Naast het aanspreken van ons innovatiefonds ThinX en de Parktheater-reserves, vroeg dit het aanspreken van het innovatief vermogen en de spreekwoordelijke reserves van de medewerkers.

Terug naar binnen

Ieder jaar wordt de ontwikkeling en het beleid van het Parktheater beschreven in de zogenaamde Pa-troonrede. Deze redes verschijnen op de derde dinsdag van september en nemen ons mee in de wereld binnen en buiten het Parktheater. Waar komen we vandaan, waar staan we nu en waar gaan we heen? Een soort bepaling van onze positie en onze ruimte. Dat ontwikkelde zich de laatste jaren als volgt.

In de Pa-troonrede 2015 (september 2015) keken we vooruit naar het jaar 2016 en hadden we het over **'de ontdekking, schepping & verbinding van nieuw land'**. Dit ging over de expeditie die het Parktheater met haar medewerkers aanging om van grote betekenis te willen en kunnen zijn in de raakbare samenleving. Dat betekenis geven gebeurt en ontstaat in eerste instantie in het eigen huis, voor allerlei spelers en publiek op de gekende theatermarkt. Maar het gebeurt en ontstaat in toenemende mate ook buiten het eigen huis. Voor spelers en publiek met, op het eerste oog, een afstand tot de theatermarkt.

Vervolgens beschreven we in de subsidieaanvraag onze vervolgroutes voor de toekomst. In deze aanvraag naar de Stichting Cultuur Eindhoven (die betrekking had op de jaren 2017 – 2020) zijn deze routes uitgebreid verwoord. Het bijbehorende oordeel van de Eindhovense cultuurraad was zeer lovend. Helaas ging het gepaard met een generieke korting op de subsidie. Generiek omdat het alle instellingen in Eindhoven zou overkomen. Dat was echter niet het geval. Parktheater was een van de weinigen die de strafkorting kreeg opgelegd. Wrang, zeker gezien de juichende beoordeling. Niet verstandig, zeker gezien de artistieke, maatschappelijke en bedrijfsmatige resultaten die het theater al meer dan 10 jaar levert. En die het theater ook een prachtige vliegende start hebben bezorgd om van betekenis te kunnen zijn in de raakbare samenleving.

In de Pa-troonrede 2016 (september 2016), schreven we hierover: **'duivels dilemma of godsgeschenk'**. Het duivels dilemma duidde op de paradox die ontstond nu de stichting Cultuur Eindhoven juichend reageerde op de voorgestelde plannen 2017-2020 en tegelijk de subsidie hiervoor verlaagde met bijna € 700.000. De ene route, aanpassen aan de mindere financiële mogelijkheden, leidt dan tot minder voorstellingen, minder activiteiten en dientengevolge een kleinere organisatie op termijn. De andere route, de artistieke en maatschappelijke dromen uitbreiden en waarmaken, leidt tot meer activiteit, een uitgebreidere organisatie en zorgen dat we daar de passende financiële middelen bij kunnen krijgen in de komende jaren. Dit dilemma hebben we door laten slaan, naar waar ons hart voor gaat: meer kunnen betekenen voor de stad en voor die raakbare samenleving. Moge het een godsgeschenk blijken en de middelen en mogelijkheden zich gaandeweg aandienen.

In de Pa-troonrede 2017 (september 2017) werd voortgeborduurd op de ingeslagen route. Onder het motto **liefde in tijden van overvloed** werd een pleidooi gehouden om de wereld tegemoet te treden vanuit een perspectief van liefde (en niet van angst) en de keuzes te bepalen op basis van een gevoel van overvloed (in plaats van schaarste). Dat zal het Parktheater de kans en de ruimte geven om veel meer haar positie in de raakbare samenleving te benutten en tot volle wasdom te laten komen. Daarvoor moeten we, nog meer dan voorheen, een lerende organisatie worden. Met mensen die zich snel en flexibel weten aan te passen aan alsmaar veranderende omstandigheden. En daardoor ontelbare mensen weten te raken.

In de Pa-troonrede 2018 (september 2018) werd de weg versterkt richting meer zingeving en creativiteit. Beiden dragers van een culturele organisatie die voorop wil en durft te lopen in een veranderende, maar nog altijd raakbare samenleving.

Onder de noemer '**door de boom het bos weer echt gaan zien**', werden we gewezen op onze eigen, vaak vastgelopen patronen. Meer zingeving en creativiteit ontstaat als we die patronen herkennen, durven benoemen en kunnen doorbreken. Dat vraagt om het aanpakken van allerlei heilige huisjes en om het oprecht kijken naar de eigen rol van alle medewerkers ('hand in eigen boezem'). De organisatiestructuur (met bloembladen in plaats van afdelingen) die ons zo geweldig vooruit heeft geholpen, was toe aan vernieuwing en verfrissing. In deze Pa-troonrede is de aanzet gegeven voor een nieuwe structuur, een zogeheten 'organiboom'. De organisatie beweegt en maakt ruimte voor een viertal rollen; wijsheid, liefde, ruimte en scheppen. Elk onderdeel afzonderlijk draagt bij aan het vergroten van de kans om mensen te raken. Aan het vergroten van de kans om het podium te bieden waar de ontmoeting met elkaar en jezelf kan plaatsvinden. De vier onderdelen samen maken, in de juiste verhouding en kwaliteit, dat de organisatie meer energie en flow ervaart. Van daaruit ontstaat vanzelf meer creativiteit en zingeving.

Deze in gang gezette beweging en verandering zal in 2019 worden doorgezet. Belangrijk onderdeel van de beweging is het generatiepact 2018, dat is aangeboden aan de medewerkers van 60 jaar en ouder. In dit generatiepact gaan medewerkers minder werken, met behoud van een deel van het salaris. Dat geeft betere balans in het leven van de oudere medewerker. En geeft de organisatie ruimte voor vernieuwing en verjonging.

In al deze Pa-troonredes werd de noodzaak van de lerende organisatie benadrukt. De wereld om ons heen is complexer geworden. En dat is waar. Anderzijds is er ook iets anders aan de hand. Wij, de mensen, willen die wereld meer dan ooit controleren. In de grip houden. Vol gooien met plannen waarvan we denken de uitkomst al voor ons te zien. Maar daarmee snijden we ook elk zijpadje af. En daarmee ook de kansen die we missen en de broodnodige valkuilen die we eigenlijk wel hadden moeten meemaken.

Van binnen naar buiten

Al bij de geboorte in 1964 kreeg Parktheater (Stadsschouwburg) de missie mee om inwoners van stad en regio te voorzien van meerdere perspectieven, culturen, smaken en kleuren. Tot de dag van vandaag is dat, in ruimste zin, de missie. De woorden die we hiervoor symbool maakten: 'Raak Elkaar'.

In de 55-jarige geschiedenis is sprake geweest van zowel bloeiperiodes als minder goede periodes. In 2007 kende het theater een grote financiële malaise. Het beleid werd daarna gebaseerd op de zogeheten *cultural scorecard*.

Deze *cultural scorecard* hanteert het uitgangspunt dat er een balans (relatie, verhouding, conversatie) dient te zijn tussen een vijftal krachten: cultuur, gasten, organisatie, financiën en innovatie. In een gebalanceerde situatie is er sprake van

- een sterke culturele strategie met een passend, aantrekkelijk, stimulerend cultureel programma;
- dat wordt bezocht door een optimaal te bereiken en te raken aantal bezoekers en deelnemers;
- verzorgd door een flexibele organisatie met deskundige, creatieve en enthousiaste medewerkers;
- waargemaakt door financiële mogelijkheden, voor korte en langere termijn;
- met voortdurende aandacht voor innovatie, experiment en onderzoek.

Zodra er disbalans is, beweegt de organisatie richting een (soort van) balans. Zodra er balans is of wordt gevoeld, start de organisatie met het bewust creëren van disbalans, te beginnen in het veld 'cultuur', zoals nieuwe producten, nieuwe festivals, nieuwe series, ruimte voor talent. Dit zet een nieuwe zoektocht naar balans in gang. De organisatie is op deze wijze altijd in beweging.

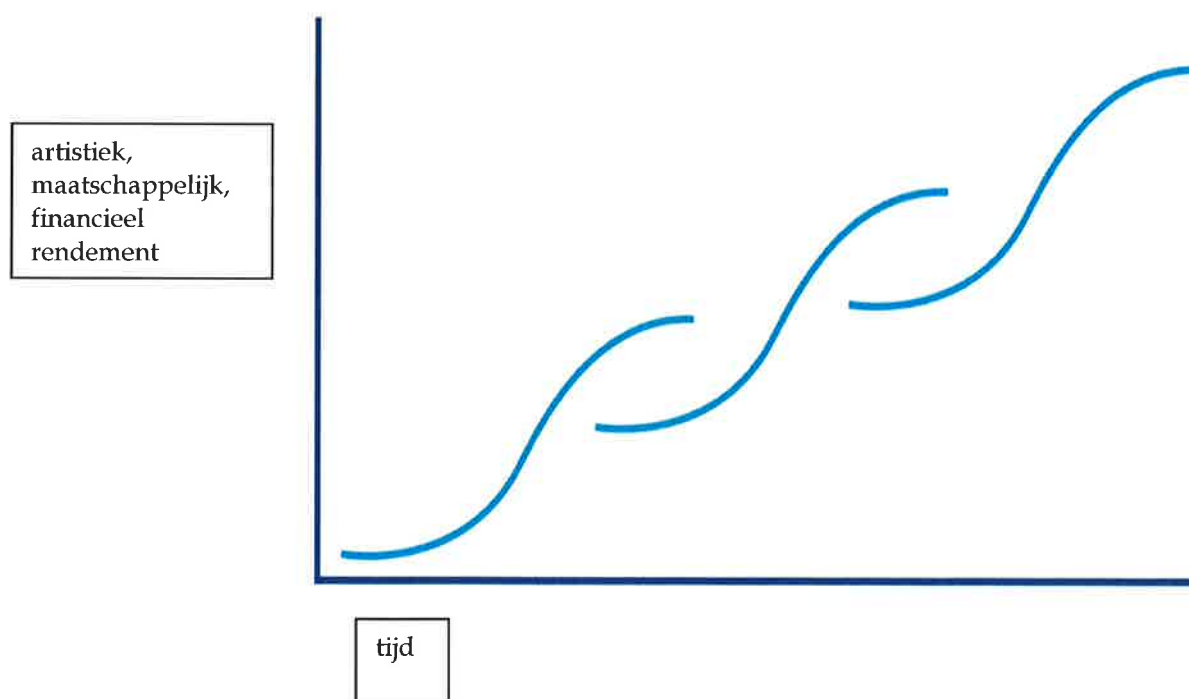
In 2007 was er sprake van

- een programma met een stevig, maar eenzijdig profiel;
- een groot en trouw, maar vergrijzend publiek;
- een deskundige maar strak hiërarchische organisatie die te weinig creativiteit aansprak;
- een dramatische financiële situatie;
- en diensgevolg veel te weinig aandacht voor innovatie.

In de periode daarna, tot pakweg 2012, is het Parktheater langs de lijnen van de *cultural scorecard* stevig in balans gekomen:

- het programma was, ondanks de gevoelde crises, nog altijd groot, maar nu ook veelzijdiger (minder opera, meer jeugdtheater);
- het publiek bleef, per saldo, prima overeind, al zaten er verschillende ontwikkelingen tussen de diverse groepen gebruikers;
- de organisatie kende een groot werkplezier, veel creatieve *flow*, een sterk dalend ziekteverzuim, groeiende deskundigheid en ontwikkelzin en won diverse nationale en regionale prijzen;
- de negatieve financiën werden omgebogen naar positieve jaarcijfers, een sterker Eigen Vermogen en een voor Nederland uniek innovatiefonds (*thinX*). Ondertussen werd een opgelegde structurele huurverhoging van ruim 2 ton opgevangen binnen de eigen exploitatie;
- de innovatiedrang spoot van de muren, er werd talrijk uitgetoetst, geleerd, verzonden en verbonden. Bij momenten werd er briljant mislukt.

De jaren 2012 t/m 2018 lieten zich kenmerken als belangrijke kantel jaren richting de nieuwe opdracht: leidend worden en van betekenis zijn in de raakbare samenleving. In die jaren werd al een broodnodige basis gelegd voor de volgende marsroute, een nieuwe S-curve. In de jaren 2018-2020 zal de daadwerkelijke kanteling moeten plaatsvinden. Het jaar 2018 was daarin een spannende. Qua activiteiten, aanbod en bereik op orde, maar qua financiën en ziekteverzuim niet geslaagd. We dachten al in een nieuwe curve te zitten, maar bleken in 2018 bezig met de verdere neergang in de bestaande curve. De jaren 2019 en 2020 gaan laten zien of we in de nieuwe curve omhoog zitten of niet. En vormen daarmee de basis voor ruimte, positie en strategie in de nieuwe kunstenplanperiode 2021-2024.

Het onder druk staande evenwicht in 2018

CULTUREEL PROFIEL en STRATEGIE

Parktheater heeft als belangrijkste missie mensen te raken met kunst, creativiteit, theater en podiumkunsten. We voelen daarbij de opdracht om dat holistisch en inclusief te doen: we zijn alles voor iedereen. We kiezen om op voorhand niet te kiezen.

Dat is geen makkelijke opgave, maar wel een die past. We willen bewust niet kiezen omdat we geen elitair huis willen zijn, maar open en toegankelijk voor iedereen. We willen als gesubsidieerd huis open en bereikbaar zijn voor de hele (Eindhovense) samenleving. We willen elke kans op een aanraking met cultuur benutten en dat kan niet als we alleen een vooraf afgebakend en gekend terrein bewandelen.

Wie er voor kiest om 'alles voor iedereen' te willen zijn, loopt de kans om op sommige dagen 'niets voor niemand' te zijn. Ongetwijfeld overkomt dat het Parktheater ook. Maar door alert te zijn en creatief te reageren op de wereld en de mensen om ons heen en ons telkens opnieuw daartoe te verhouden, zitten we heel vaak wel op het juiste spoor: de juiste benadering met de juiste voorstelling voor de juiste mensen op het juiste moment: raak!

En om die taak zo goed mogelijk te vervullen hebben we een programma dat zowel de top als de breedte laat zien, dat talent de kans geeft zich te ontwikkelen, dat voortdurend durft te vernieuwen, dat nog niet gekend publiek naar binnen haalt en zelf vaker naar buiten treedt.

Deze aanpak leidt er toe dat er naast het overeind houden van een aantrekkelijk, uitdagend en gevarieerd programma een grote veelheid aan activiteiten, projecten, trajecten en innovaties plaatsvindt, zowel binnen de muren van het eigen theater als daarbuiten.

BREAKING NEWS: Theater Inclusief

Eén van de meest vermeldenswaardige vernieuwingen is het in 2018 opgestarte initiatief rondom Theater Inclusief. Negen BIS theatergezelschappen en dertien standplaatsschouwburgen (waaronder drie fusieorganisaties) werken hiertoe samen onder de paraplu van het 'Noordwijk Overleg'. Parktheater Eindhoven is één van die 22 partners. Deze partners zijn met elkaar een inspanningsverplichting aangegaan om het diversificatieproces binnen de podiumkunstsector op het vlak van culturele diversiteit te versnellen. Naast publieksverbreding en inclusieve programmering wordt daarbij ook de 'verkleuring' van het eigen personeelsbestand nagestreefd.

In gezamenlijkheid is er een stimuleringsprogramma Theater Inclusief opgesteld dat loopt tot najaar 2021. Het programma is gericht op de beginselen uit de Code Culturele Diversiteit. In de eigen organisatie is een zogeheten Publiekswerker aangesteld. Deze publiekswerker neemt deel aan masterclasses Theater Inclusief en leidt de publieksonderzoeken rondom inclusieve programmering. Deze programmering is samengesteld door de 13 programmeurs van de standplaatsschouwburgen en de 22 publiekswerkers. Parktheater nam en neemt deel aan trainingen 'unconscious bias training'.

Theater Inclusief wordt naast de inbreng van de 22 partners mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van het ministerie van OCW, VSB Fonds en Bank Giro Loterij Fonds.

Beweging en stagnatie in de programmering van 2018

In het jaar 2018 heeft het Parktheater getracht vast te houden aan een programmering die kwalitatief, veelzijdig, gevarieerd en aantrekkelijk is. Het aanbod waaruit een theater normaliter kan kiezen is de afgelopen jaren teruggelopen. Dat maakt de keuzevrijheid iets beperkter. Het gesubsidieerde deel van de markt moest, al dan niet na forse bezuinigingen en veranderingen, het aanbod sterk inperken of kwam zelfs helemaal niet meer terug. De vrije producenten en aanbieders (verzameld in de VVTP, circa 60% van de markt) hadden al eerder hun commerciële conclusies getrokken en hun aanbod terug gebracht naar voor hen realiseerbare proporties. De hogere kosten voor internationale programmering, gevoegd bij het achterblijven van (extra) financiën hiervoor, zetten de ontwikkeling van dit aanbod onder druk.

Door de teruglopende subsidie van de stichting Cultuur Eindhoven hebben we in 2018 met betrekking tot de programmering een pas op de plaats moeten maken, met name wat het risicovolle internationale aanbod betreft. We konden minder risico nemen, moesten nog meer profijt zien te halen uit de financiële afspraken met de impresariaten en waar mogelijk commerciëler gaan programmeren. Gelukkig bleek bij de voorverkoop in mei 2018 dat ons publiek het programma positief wist te waarderen door veel kaarten te kopen. Dat leidde uiteindelijk over het jaar 2018 tot een mooie netto opbrengst uit de kaartverkoop.

Om een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod overeind te houden hebben we met betrekking tot de programmering een aantal maatregelen genomen:

- minder risicodragende programmering. Bijvoorbeeld geen groot-gemonteerde moderne opera.
- voorlopig geen verdere ontwikkeling van het internationaal Black Box programma. Black Box is een opstelling waarin het publiek niet zit op de gebruikelijke tribune, maar vanuit een ander perspectief de voorstelling bekijkt (staand, gezeten aan tafels of op tribunes verspreid over de hele zaal). We zijn al twee jaar bezig om een programma te ontwikkelen voor een Europees netwerk van gezelschappen, theaters en festivals. Belangstelling hiervoor was er o.a. van River Side Studio's in Londen en GREC Festival en La Fura dels Baus uit Barcelona. Deze samenwerking is niet verder ontwikkeld, totdat duidelijk is of hiervoor extra subsidie komt vanuit bijvoorbeeld de Regio-Envelop.
- Voorzichtig moeten bewegen op het gebied van de internationale programmering. Parktheater Eindhoven was leading met betrekking tot de ontwikkeling van internationaal theater. Omdat er in de Brainportregio veel *internationals* wonen, willen we die ook graag bedienen. In het jaarverslag 2017 hebben we uitgebreid stilgestaan bij hoe wij deze *internationals* wilden bereiken. In 2018 is dit internationale beleid voor een deel stil komen te liggen. Dit had te maken met het niet beschikbaar zijn van middelen om internationale voorstellingen in te kopen. Voorstellingen uit het buitenland hebben over het algemeen een hogere uitkoopsom. Daarnaast zijn er ook nog de extra kosten voor vervoer, transport van het decor, sejours en hotelkosten voor onze rekening nemen. Met het geld dat we krijgen door kaarten voor deze voorstellingen te verkopen, kunnen we de uitgaven niet dekken. De enige manier om, als je als theater in zo'n belangrijke economische regio cultureel bij wil dragen aan het welbevinden van *internationals*, toch internationaal te blijven programmeren is een subsidie aanvraag. In januari 2018 hebben we een aanvraag ingediend bij Stichting Cultuur Eindhoven. Die aanvraag is tot november 2018 niet in behandeling genomen en is nu doorverwezen naar de Regio-Envelop-Brainport.

- In 2018 is een samenwerking opgestart met vijf grotere theaters om te onderzoeken of en hoe we samen toch een aantal internationale voorstellingen langer kunnen laten toeren in Nederland.
- In 2018 zijn gesprekken op gang gekomen voor de verdere samenwerking met 4 regiotheaters, onder meer over de programmering.

Samenwerking

In 2018 is de programmering voor en samenwerking met andere **regionale** theaters verder uitgebreid.

De Hofnar Valkenswaard

Ook in 2018 is de programmering voor collegatheater De Hofnar in Valkenswaard door het Parktheater verzorgd. Door de komst van een nieuwe directie in de Hofnar, stellen we niet alleen meer het programma voor hen samen, maar dragen ook een stukje expertise over de financiën aan de nieuwe directie over.

NatLab Eindhoven

In oktober benaderde de nieuwe directie van NatLab ons of wij de programmering van het theaterdeel van NatLab wilden uitwerken voor seizoen 2019-2020. Zij hadden kort daarvoor hun bestaande theaterprogrammering tot nader order opgeheven en zochten naar een oplossing. Omdat dit een uitgelezen kans was om de ketenstructuur te herstellen in Eindhoven hebben we volmondig ja gezegd tegen deze ontwikkeling.

Doordat we de keten konden herstellen kregen we ineens ook de mogelijkheid om makers te programmeren die wij graag in de regio wilden presenteren, maar tot nog toe niet pasten in het zalenprofiel van het Parktheater.

Op die manier konden we jonge makers programmeren in Pand P, gevestigde nieuwe makers een plaats bieden in het vlakkevloer programma van NatLab en de gevestigde makers een podium bieden in de Philipszaal. Daarnaast was er ook een ander voordeel, namelijk het vinden van een nieuw jong publiek dat zich kon verbinden met een nieuwe generatie theatermakers. In 2018 vonden interessante gesprekken plaats met Natlab over de juiste inhoudelijke kleur van de programmering. De eerste concrete programmering die door het Parktheater wordt verzorgd betreft het seizoen 2019/2020.

Brainportpodia i.o.

Vanaf medio 2018 vinden er uitgebreide gesprekken over samenwerking plaats tussen vijf theaters in de Brainportregio. Het gaat hierbij om De Hofnar Valkenswaard, het Speelhuis & De Cacaofabriek Helmond, De Kattendans Bergeijk, De Schalm Veldhoven en Parktheater & Pand P Eindhoven. De samenwerking presenteert zich onder de noemer Brainportpodia i.o.

In 2019 zal verder worden onderzocht hoe de samenwerking inhoudelijk gestalte gaat krijgen, door afstemming van de programmering en versterking van ieders (eigen) profiel. Naast programmering wordt ook gekeken naar samenwerking op het gebied van marketing, theatertechniek, human resources en op thema's als innovatie, duurzaamheid en diversiteit.

Ook **nationaal** zijn er nieuwe initiatieven en samenwerkingen ontstaan.

Engelstalige producties

Het Parktheater wil meer middelgroot Engelstalig theater (waaronder ook Engelstalige *Comedians*) voor de Philipszaal en Grote Zaal programmeren. We proberen grip te krijgen op aanbod en afname. Welke buitenlandse aanbieders zijn belangrijk, met welke theaters zouden we kunnen samenwerken om een tour op te zetten en welke gezelschappen zijn interessant genoeg om een langdurige relatie mee aan te gaan.

Met Theaters Tilburg en Theater aan het Vrijthof Maastricht hebben we in 2018 een samenwerking opgezet op het gebied van het programmeren van Engelstalig theater. In 2019 zullen ook nog andere theaters uit Rotterdam, Enschede en Leeuwarden zich aansluiten bij dit initiatief van het Parktheater. Voor nu hebben we besloten om voorzichtig te zijn met de programmering van Engelstalige producties vanwege het feit dat we nog geen zicht hebben op de prijsverhogingen (en andere wijzigingen) die gaan plaatsvinden na een (eventuele) Brexit.

National Musical Tour

Parktheater heeft samen met 29 andere theaters en DG Producties de National Musical Tour opgericht. Door het verdwijnen van de grote reizende musicals van Stage Entertainment en de opkomst van twee grote musicalproducenten, die alleen aan de 1000+ theaters grootschalige musical aanbieden, ontstond het gevaar dat het Parktheater zonder grootschalige musical kwam te zitten, terwijl wij nog steeds een trouw en flink musicalpubliek hebben. Door de samenwerking met 30 vergelijkbare theaters zijn we nu, voor tenminste de komende 3 jaar, verzekerd van grootschalig musicalaanbod. Een van de eerste successen van deze samenwerking was de musical *Evita*.

Samenwerken met internationaal publiek

Het Internationaal Programmeringsplatform is actief sinds 2016/2017 en ontstaan vanuit een groep *Internationals* die een aantal voorstellingen met ons bezocht en daarvoor- en daarna met ons in gesprek ging over hun verwachting- en beleving van de voorstelling. Het platform heeft inmiddels 12 leden, waarmee we regelmatig samenkomen om onze programmering te bespreken. Zij komen uit Europa, Azië en Amerika. We vragen hen bijvoorbeeld om een voorbeeld te bespreken van een voorstelling uit hun geboorteland, die zij in het Parktheater zouden willen programmeren. Of we vragen hen een top 3 samen te stellen uit ons programma van voorstellingen die zij zouden willen bezoeken en die ze zouden aanraden aan de Internationale community in Eindhoven. Deze gesprekken geven ons informatie waarmee we onze keuze voor bepaalde Internationale voorstellingen kunnen ondersteunen en geeft ons inspiratie om op zoek te gaan naar deze voorstellingen.

Daarnaast werden in 2018 door het Parktheater International Platform meerdere zogeheten *Special Evenings* gehouden. Hiervoor werden *internationals* uitgenodigd en was er na afloop ruimte voor ontmoeting met elkaar en de artiesten. En tevens voor dialoog over het getoonde in het bijzonder en de internationale programmering in het algemeen.

coproducties

Afslag Eindhoven

Om ons te verzekeren van nieuw, avontuurlijk publiek programmeren wij ook producties op locatie. Met Afslag Eindhoven hebben we de coproductie *Onder het Melkwoud* gerealiseerd. Op een schitterende locatie in de Gennepers Parken kon het publiek, op een andere manier dan in de zalen van ons theater, genieten van deze prachtige toneelbewerking van het beroemde hoorspel van Dylan Thomas. De voorstelling werd niet alleen inhoudelijk een groot succes maar ook qua bezetting. De 12 voorstellingen hadden een bezettingsgraad van bijna 100 %.

La Fura Dels Baus

Voor de vierde keer deed dit beroemde Catalaanse gezelschap het Parktheater aan. Speciaal voor de Blackbox van de Philipszaal maakten zij *Manes*, een herinterpretatie van een voorstelling uit 1992. Met volle teugen genoot ons publiek van deze indrukwekkende voorstelling, waarin zij soms letterlijk betrokken werden bij de enscenering.

Deze productie had de vliegende start moeten zijn van een Europees netwerk van Blackbox theaters en gezelschappen die voor de Black Box produceren, gesteund door extra subsidie voor internationalisering. Omdat deze subsidie tot op heden uitbleef, heeft het Parktheater het tempo van deze ontwikkeling aan moeten passen en moeten interen op het eigen innovatiefonds.

Het International Theatre Collective Eindhoven

Na de eerste succesvolle voorstelling *Outsiders* heeft het Parktheater besloten het ITCE te verzelfstandigen. Dit om hen de mogelijkheid te geven zelf subsidie te kunnen aanvragen bij Stichting Cultuur Eindhoven en anderen.

International Theatre Collective Eindhoven is in 2018 een Stichting geworden met een eigen bestuur. Natuurlijk zijn we dit gezelschap in natura blijven ondersteunen maar we nemen niet meer de totale kosten voor onze rekening. Voor hun nieuwe productie *(de)humanize* ondersteunen we ze met advies, bijdrage aan de zaalhuur en techniek.

The Ruggeds

Ook traden we op als coproducent van de tweede avondvullende voorstelling van The Ruggeds. *Between Us* ging uiteindelijk op 8 februari 2019 in première in een uitverkochte Grote Zaal. Ook met deze voorstelling gaat de groep een internationale tour doen. We zijn wederom trots dat we kunnen bijdragen aan de producties van deze lokale groep van wereldniveau.

Urban Dansdagen

Op 14 en 15 december 2018 vond de tweede editie van de Urban Dansdagen plaats in het Parktheater en Pand P.

De laatste jaren is de tendens van dansers, makers en organisatoren uit de Urban dansscene die zich verder willen ontwikkelen in het theater steeds sterker geworden. Sommigen hebben de ambitie om te touren met een avondvullende voorstelling, of om een *battle* binnen de thetermuren te organiseren. Ook vanuit de theaters wordt de wens groter om hun deuren open te zetten voor deze scene, vanwege de kwaliteit van de dansers, de energie die zij met zich meebrengen en het jonge en diverse publiek wat zich aangetrokken voelt tot dit genre.

Niet alleen tussen de Urban dansscene en het theater bestond een kloof, ook tussen de verschillende stromingen binnen de Urban dans vond nog weinig uitwisseling plaats. Hierdoor ontstond bij Tyrone van der Meer en Angelo Martinus (o.a. van EMOVES) het idee om de drie stromingen die urban dans rijk is (*battles*, *streetdance* en urban danstheater) samen te brengen in een festival in het theater. Onderdeel van het festival zijn *battles*, voorstellingen en korte choreografieën en workshops. Het is een festival dat gericht is op zowel dansers, als publiek, als theater professionals als programmeurs, marketeers en medewerkers van fondsen. Voor deze editie is ook André Grekhov namens UrbanLab040 aangesloten als organiserend partner.

Open Your Mind

Open Your Mind is een coproductie tussen Stichting Sample Culture, UrbanLab040 en het Parktheater. Het is een *battle* die bedacht is door André Grekhov en die in 2018 voor de vijfde keer plaatsvond. Het is een internationaal dansfestival met edities in Nederland, Rusland en Japan waar experimenteren en creativiteit de boventoon voeren. Het festival beslaat drie dagen, met een pre-party in Dynamo en een *battle* en showcase avond in het Parktheater.

De *battle* is een kruising tussen een traditionele '*dance battle*' van de straat en improvisatietheater. Tijdens de *Showcase Battle* worden korte urban dansstukken getoond die hét toonbeeld zijn van creativiteit. Dit kunnen stukken zijn van professionele gezelschappen, maar ook van studenten of amateurs. Dansers vanuit alle stijlen mogen zich aanmelden, maar alleen de meest originele en theatrale acts worden geselecteerd om deze avond het podium te betreden. Een deskundige jury bepaalt wie de titel '*Not Of This World*' krijgt, het publiek bepaalt wie de '*Crowds Favorite*' wordt.

thinX

In 2018 hebben we opnieuw vier jonge makers ondersteund via thinX. In de keuze van de makers letten we op hun aansluiting bij de speerpunten in onze programmering: Urban dans en maatschappelijke relevantie.

Zo werken we met **Simon Bus**, een danser en choreograaf afkomstig uit de urban scene. Simon wordt op artistiek gebied gecoacht door Guilherme Miotto van Corpo Maquina. Via Corpo Maquina heeft Simon een aanvraag gedaan voor een Nieuwe Makers Traject bij het Fonds voor de Podiumkunsten, waarin Parktheater als partner is meegenomen. Die aanvraag is gehonoreerd.

Ook ondersteunen we **Michèle Rijzewijk**, een maakster die documentaire theater maakt met mensen uit Stratum. Ze werkt steeds met een andere doelgroep en maakt haar voorstelling op basis van interviews met de deelnemers. Zo werkte ze eerder met oma's en met jongeren uit Stratum. In 2018 maakte ze haar derde voorstelling in deze Stratum reeks.

Daarnaast ondersteunen we **Hanna van Mourik Broekman**. Zij gaat aan de hand van sociale thema's zoals arbeid en macht op zoek naar de ontmoeting tussen mensen en de botsing van en de overeenkomsten in visies. Ze wil haar publiek actief engageren, confronteren en activeren. Vanuit een door haar gekozen theatrale inhoud en vormen werkt ze aan het ontstaan van nieuwe theaterprojecten, waarin het publiek onderdeel wordt van steeds nieuwe kunstwerken. In 2018 werkte ze aan een project waarin ze, samen met een ex-gedetineerde, onderzoek deed naar vooroordelen die er in de samenleving bestaan rondom deze groep mensen. Hanna werkt naast Eindhoven ook in andere Brabantse steden als Breda, Helmond en Roosendaal.

Sinds september 2018 ondersteunen we ook **Anne van der Steen**. Anne is een jonge maakster die voorstellingen maakt voor kinderen. Ze maakt voorstellingen met veel humor, over onderwerpen waar kinderen mee te maken hebben, zoals scheidingen of het gevoel nergens bij te horen. Ze werkt onder de vleugels van WILDPARK, waarbij ze artistieke begeleiding krijgt van Annemiek Nienhuis.

Urban dans

We hebben urban dans tot een belangrijk speerpunt in onze programmering gemaakt. Eindhoven heeft een urban scene met dansers en makers van wereldniveau, die wij graag willen tonen en ondersteunen. Als theater kunnen wij een belangrijke bijdrage leveren aan een bloeiend Urban dansklimaat in onze stad. We doen dat door meer reguliere Urban dansvoorstellingen te programmeren, maar ook door onze samenwerking met de partners uit de Eindhovense Urban scene voor te zetten en te verdiepen. Zo werken we samen met The Ruggeds, UrbanLab040, EMOVES en Stichting Sample Culture om voorstellingen en festivals te coproduceren. Ook bieden we binnen ons thinX traject steeds plaats aan een jonge Urban dansmaker om zich te ontwikkelen in het theater. In 2018 was dat Simon Bus.

Pand P

De jonge makers die werken binnen thinX, presenteren zich in Pand P. Daar waar we voornamelijk amusement programmeren in de Grote Zaal en verdiepende producties in de Philipszaal, programmeren we in Pand P jonge makers die werk maken wat een jong publiek (twintigers en dertigers) aanspreekt. Voorbeelden zijn De Nieuwkomers van Orkater en Het Debuut, met korte stukken van pas-afgestudeerde theatermakers. Pand P heeft qua gebouw ook een toegankelijker uitstraling dan het Parktheater, waardoor het een geschikte plek is om kennis te maken met theater.

Pand P is een belangrijke schakel in de Eindhovense theaterketen. Hier kunnen jonge makers hun eerste werk tonen en beginnen een publiek aan zich te binden. Vervolgens kunnen zij doorgroeien naar de theaterzaal van Natlab, om vanuit daar weer door te stromen naar de Philipszaal en de Grote Zaal.

Ook is Pand P een plek waar amateurspelers de zaal kunnen huren en zich kunnen presenteren, waar bekende *comedians* kleinschalig kunnen try outen, maar ook waar Michele Rijzewijk een paar keer per jaar een dansmiddag organiseert voor ouderen, in samenwerking met Vitalis.

Theatereducatie

In 2018 hebben een nieuwe, vaste medewerker voor educatie aangesteld. Dat geeft kansen op het beter invullen van het educatiebeleid in het Parktheater. De aandacht ging in 2018 vooral uit naar

- meer kinderen en jongeren in aanraking brengen met theater;
- meer kinderen en jongeren naar het Parktheater toe krijgen;
- en structureler contact met scholen opbouwen.

Het heeft in 2018 geleid tot een groot aantal activiteiten en initiatieven. Enkele voorbeelden:

- Actualiseren adresbestand van alle basisscholen en voortgezet onderwijs en contactpersonen;

- Intensieve contacten met intermediair CultuurStation: Vanwege nieuw ontwikkeld aanbod vanuit Parktheater voor het onderwijs én vanwege onze deelname bij het project Stedelijk Programma Creativiteit Eindhoven: creativiteitsbevordering voor leerkrachten basisonderwijs én daarmee voor alle kinderen.
- Docentenbijeenkomsten voor het voortgezet onderwijs. Deze vernieuwde kennismaking met het Parktheater was goed bezocht. Later in het jaar kregen we er nog steeds leuke reacties op. Het bestond uit een ongewone ontvangst buiten bij de laad en los plaats. Vervolgens kregen de docenten een backstage tour tot aan het dak, waar zij op allerlei onverwachtse plekken leerlingen tegenkwamen die optraden. Een dj op het dak, a capella zang en ukelele boven de grote zaal, een gedicht vanuit de manteau ... enzovoort. Afgesloten met een kleedkamergesprek met leerlingen en docenten over nut en belang van theaterbezoek met school.
- Introductie speciale theatrale rondleiding voor groep 5 en 6. Na tientallen rondleidingen door het theater voor scholen door een volwassen Parktheatermedewerker, werd het tijd voor een theatrale rondleiding. Een rondleiding backstage door een meisje dat zogenaamd achtergelaten is door haar artiestenouders. Er wordt een verhaal verteld, kinderen krijgen weetjes mee en het is een spelworkshop in één. Na een succesvolle try out, kwam er een school met enkele klassen in november langs. Later dit seizoen komen nog 3 scholen met 11 klassen.
- Introductie theatertechniek workshop voor groep 7, 8 en brugklas. Dit is ontwikkeld in samenwerking met de afdeling theatertechniek en wordt, na try outs, begin 2019 door een paar scholen ervaren in onze Kameleonzaal.
- Ontwikkeling onderwijstraject *Playing for Success* voor in het Parktheater. Dit naschoolse traject bestaat al 10 jaar in het PSV stadion en is bekend bij alle basisscholen (groep 6, 7, 8) in Eindhoven en de regio. Vanaf 1 april 2019 gaat er een pilot draaien in het Parktheater.

Playing for Success (PfS) Eindhoven is een naschools programma voor kinderen die op school minder presteren dan ze kunnen. PfS neemt de kinderen mee in 12 bijeenkomsten op avontuur in een zogenaamde WOW-omgeving buiten school, waar ze zoveel mogelijk positieve leerervaringen opdoen. PfS probeert het zelfbeeld van kinderen positief te beïnvloeden, met als uiteindelijke doel de schoolresultaten (in breedste zin) te verbeteren.

- Introductie *Playmaking* – mede mogelijk gemaakt door PTE...
Stel je eens voor... dat al jouw fantasieën, gedachten en verhalen eens echt tot leven komen in een écht toneelstuk, voor een écht publiek. Bij Studio 52nd in New York en Amsterdam leren 8 tot 12 jarige kinderen in de cursus *Playmaking* toneelstukken schrijven. Tijdens het schrijfproces worden de kinderen (één op één) begeleid door een schrijfbuddy, een volwassene die ze helpt bij het schrijven van hun verhaal. Die stukken worden in samenwerking met professionele theatermakers gemaakt tot echte voorstellingen. Daar krijgen de schrijvers een waanzinnig applaus van het publiek en komen ze centimeters groter het podium af. In september kwam Babbe Groenhagen (zangeres, actrice, regisseur) van Studio 52nd met *Playmaking* naar Eindhoven en ging met kinderen - uit kwetsbare gezinnen - in Stratum aan de slag. De toneelstukken waren in december te zien in het Parktheater, meerdere keren gespeeld voor honderden bezoekers.

In 2018 is de basis gelegd voor initiatieven als de spreekbeurtkoffer, Kinderclub en Jongerenredactie. In 2019 moeten deze zaken definitief vleugels krijgen.

Theater Inclusief

Zoals eerder beschreven hebben negen BIS-toneelgezelschappen en dertien standplaatstheaters (waaronder het Parktheater) het initiatief genomen de podiumkunsten een betere representatie te laten zijn van de samenleving. Het vergroten van de diversiteit wat betreft publiek, programmering, partnerschappen en personeel vormde daarbij het vertrekpunt.

In dialoog met de partners en (ervarings)deskundigen, is het driejarige stimuleringsprogramma 'Theater Inclusief' ontwikkeld. Dit programma zet een proces in gang dat de partners helpt het eigen DNA van de organisatie verder te veranderen en open te stellen voor een diverse samenleving. Zo kan een meer divers publiek bereikt worden, en ruimte gemaakt worden in de programmering voor makers met een bi-culturele achtergrond. De bedoeling is ook de diversiteit van stad en regio bij de theaters te betrekken.

In 2018 stond de voorstelling 'Thuislozen' in dit kader op de programmering. Vervolgens zijn de programmeurs van het Parktheater aan de slag gegaan om 6 interculturele voorstellingen op te nemen in de reguliere programmering van seizoen 2019-2020. Deze voorstellingen moeten vanuit de inhoud of de vorm nauwer aansluiten bij diverse gemeenschappen. Via een randprogramma zullen verbindingen gelegd worden tussen de voorstellingen en wat er speelt in de eigen stad en regio.

Breder en nog meer open

Parktheater biedt bewust een breed programma aan. Binnen het programma zijn weer speciale elementen ingebouwd die de deuren extra openzetten voor bezoekers die weinig, niet of niet zo makkelijk komen. Het betreft een tweetal momenten waarbij programma gratis of tegen sterk gereduceerd tarief wordt aangeboden. Dit is het Nationaal Theaterweekend (eind januari) en de open dag 'Hallo Cultuur' (begin september).

Daarnaast zijn er ook twee momenten waarop (tegen betaling) een zeer breed geschakeerd publiek in het theater te vinden is. Dat is het Federatiebal (week voor carnaval) en het door het Parktheater zelf geproduceerde Kerstwintercircus (periode Kerst – oudjaar). Gezien het succes van deze momenten is het Parktheater nieuwe gebeurtenissen aan het ontwikkelen voor vergelijkbare periodes in het jaar.

Muziek en muziektheater is een groeiend genre in het Parktheater, al doet zich daar de nodige spanning voor. Met de collegae van het Muziekgebouw is er vanzelfsprekend afstemming over de muziekprogrammering. Van oudsher stond muziek meer in het Muziekgebouw en minder in het Parktheater. Daar waar de akoestiek van het Muziekgebouw terecht wordt geroemd, is die van het Parktheater ook uitstekend. Voordeel van het Parktheater is het bezit van een toneeltoren. Hierdoor kunnen theatrale concerten, waarbij (veel) decor, licht of andere zaken worden gebruikt of gechangeerd, pas echt volledig tot hun recht komen.

Wanneer artiesten hun muziekvoorstellingen aanbieden kiezen zij voor die plek waar het (theater)concert het beste tot zijn recht komt, waar het publiek het beste bereikt kan worden en natuurlijk weegt voor de artiest ook mee waar hij het meeste zou kunnen verdienen. Dat maakt dat de ene artiest kiest voor het Muziekgebouw en de andere voor het Parktheater. Tot op heden lukt het de afstemming met elkaar gezond te houden, zonder verlies van aanbod voor het Eindhovense.

Het valt ons op dat het cabaretaanbod blijft groeien en dat jonge cabaretiers al snel en zonder veel ervaring en begeleiding worden aangeboden aan de grote theaters. Door het grote aanbod is het lastig voor jonge cabaretiers om voldoende speelbeurten te krijgen en dus 'vlieguren' te maken. Wij hebben onze eigen lijn met betrekking tot het introduceren van deze jonge artiesten bij ons publiek. In een eerste jaar spelen zij op een avond van *The Laughing Lizard*, een avond in café setting waarop meerdere comedians spelen en zij 20 minuten speeltijd hebben. Als dat goed gaat, programmeren we ze in Pand P of al een seizoen later in een Blind Date of Ontroerend Goed Cabaret. Deze series hebben hoge bezoekersaantallen. Zo kunnen zij in twee jaar publiek opbouwen, voor we hen in de reguliere programmering zetten.

In 2018 werd wederom een RAAK!-project georganiseerd. Onder de noemer *#NoFilter* werd de nadrukkelijke samenwerking en co-creatie gezocht met School23. Via verschillende dagen met trainingen en workshops (verzorgd door Parktheater en Dynamo) werden leerlingen van School23 verleid om deel te nemen aan de uiteindelijke eindpresentatie. Deze vond plaats in april 2018, onder regie van Andre Grekhov, voor een uitverkochte Philipszaal.

Een andere bijzondere samenwerking was die met Vitalis Woonzorggroep en Studio040. Voor de zesde jaargang werden voorstellingen 'live' uitgezonden in de huizen van Vitalis. Bewoners van die huizen konden (vaak samen met hun kinderen, kleinkinderen en buurtbewoners) op een scherm genieten van een voorstelling die op dat moment plaatsvond in het Parktheater. In 2018 ging het om 6 voorstellingen die in 7 huizen van Vitalis 'live' te zien was.

In het programma werd de band met wetenschap verder aangetrokken. Jan van den Berg presenteerde meerdere programma's van 'Professoren op het Podium', alsmede enkele juniorversies hiervan. Een gevarieerde avond met een drietal professoren die vertelden over hun vakgebied en discussieerden met elkaar over de stand der dingen en de stand der wetenschap. Voor de komende jaren voorzien we een bredere trend van 'colleges' in theatervorm.

Thema Geluk

Omdat uit onderzoek blijkt dat het bezoeken van theater leidt tot meer plezier, minder stress, betere gezondheid, minder depressiviteit en daarmee bijdraagt aan geluk, is Geluk al meerdere jaren als thema gekozen voor het organiseren van (culturele) activiteiten. Meest opvallende project in deze is de samenwerking met Fontys Hogescholen en Leo Bormans, schrijver van *World Book of Happiness* en ambassadeur van Geluk.

Studenten van Fontys (toegepaste Psychologie/HRM) zijn in het Parktheater onder leiding van Leo Bormans getraind en opgeleid tot gelukonderzoekers. Zij zijn vervolgens de wijken van Eindhoven ingegaan op zoek naar de Geluksplekken van mensen. Deze Geluksplekken (waar men niet alleen stil bij staat, maar ook tips krijgt voor concrete acties ter verhoging van de geluksbeleving) zijn voorjaar 2016 uitgebreid tot 25 Geluksplekken. Ook vond in maart 2018 de vierde Eindhovense Geluksweek plaats. Door de toegenomen (internationale) belangstelling is deze week inmiddels omgedoopt tot officiële *Dutch Happiness Week*. Lezingen, voorstellingen, workshops en bijeenkomsten rondom het thema Geluk vonden plaats in het Parktheater, andere culturele instellingen en natuurlijk op de 25 Eindhovense Geluksplekken.

Parktheater pretendeert niet te weten wat geluk is, laat staan dat we anderen willen vertellen hoe het zou moeten, dat geluk. Wel hebben we ontdekt dat via dit thema mooie nieuwe gesprekken en relaties ontstaan. Soms zelfs nieuwe belevenissen, producties en podiumervaringen. En daarmee nieuwe perspectieven. Wat weer prima aansluit bij de oorspronkelijke opdracht van de Stadsschouwburg/Parktheater.

Busreizen

Op verzoek van onze bezoekers zijn we in 2015 begonnen met het organiseren en aanbieden van theaterbusreizen. Het gaat dan om grote musicals die niet meer door het land reizen maar op één plek blijven (theaters in Amsterdam, Utrecht, Scheveningen), toneelstukken van grote gezelschappen die alleen in hun eigen huis spelen of speciale (jubileum)voorstellingen op locatie. De ervaringen zijn uitstekend. Het publiek krijgt zo een unieke (niet in de nabije omgeving) te beleven voorstelling, met de service en het vertrouwde comfort vanuit het Parktheater. In het jaar 2018 is het aanbod verder uitgebreid.

Ruim 500 gasten werden (letterlijk) vervoerd naar en door voorstellingen van Internationaal Theater Amsterdam, Het Nationaal Theater, Nationale Opera en musicals als Soldaat van Oranje, Lion King, Fiddler on the Roof en specials als Asthonia en Afscheidstour Paul van Vliet.

GASTEN

In het jaar 2018 had Parktheater te maken met een lichte stijging van het bezoekersaantal. Het aantal voorstellingen in de Grote Zaal en de Philipszaal bleef ongeveer gelijk. Daar waar het bezoekersaantal in de Grote Zaal steeg, daalde het aantal bezoekers licht in de Philipszaal. Meer activiteiten in de Kameleon zorgen voor een verdubbeling van bezoekers. Een groeiend aantal 'overige activiteiten' (verhuringen en projecten) zorgde voor een zelfde aantal bezoekers als vorig jaar.

Er kwamen ruim 186.000 bezoekers op de voorstellingen af, vergeleken met 181.000 in 2017. Het bezoek aan verhuur en overige activiteiten lag op nagenoeg hetzelfde niveau als vorig jaar. Opgeteld kwam het bezoekersaantal in 2018 op bijna 247.000, vergeleken met zo'n 242.000 in het jaar ervoor.

Parktheater hanteert in haar publieksbenadering enerzijds het gekende publiek en anderzijds het niet-gekende publiek. Het gekende publiek wordt op dit moment benaderd middels een persona-strategie. Het niet-gekende publiek wordt benaderd middels projecten, samenwerkingen, Pand P en *trial and error* en *We are public*.

Het gekende publiek

In de aanpak van het gekende publiek onderscheidt het Parktheater sinds een aantal jaren een viertal persona's: Willem (komt 6 keer of vaker), Daphne (komt 4-5 keer), Sammy (2-3 keer) en Isa (komt 1 keer). Iedere persona wordt op een eigen manier (communicatief) benaderd. Het aandeel in de totale verkoop is ongeveer: Willem (33%), Daphne (17%), Sammy (17%) en Isa (33%).

De inzet van marketingmiddelen en -mensen is deels gericht op het behouden van de groep 'Willems'. In de praktijk lukte dat prima. De voorverkoop (het terrein en moment van deze 'Willems') was in 2018 zelfs iets hoger dan vorig jaar.

De tweede groep, Daphne, ontwikkelt zich altijd wat lastiger. Door een grote keuze in het vrijetijdsaanbod, een wisselende koopkracht en vaak een volle privéagenda, is deze bezoeker twijfelachtiger geworden over het bezoeken van het theater. Die twijfel leidde de afgelopen jaren vaak tot uitstel en afstel. Zij lijkt sinds een paar seizoenen weer beter de weg terug naar het theater te hebben gevonden. Deze ontwikkeling maakte het relevant om deze persona verder onder te gaan verdelen. Zo ontstond er naast Daphne (komt 4-5 keer) een nieuwe, derde persona: Sammy (komt 2-3 keer). Voor beide persona's wordt een eigen klantreis beschreven en klantbenadering ontwikkeld.

De vierde groep, 'Isa', is nog altijd groot, maar veruit het lastigst door het theater te bereiken en te beïnvloeden. De communicatie en verleiding van deze eenmalige bezoeker verloopt vooral via de artiest zelf. Dat heeft het Parktheater slechts deels in de hand. Overigens doen de in 2018 geïntroduceerde Parktheatersokken hier wonderen. Artiesten krijgen deze sokken als cadeau vooraf aan de voorstelling. Vaak dragen ze dan de sokken in de voorstelling en bijna altijd plaatsen zij zelf de sokken op hun eigen sociale media. Daar reageren hun fans en volgers op. Fans die het Parktheater via een omweg dan toch heeft bereikt.

De doorgroei vanuit Sammy naar Daphne en vanuit Daphne naar Willem verloopt goed. Het verloop van de groep Isa is onveranderd hoog. De groep Sammy kent ook een stevig verloop, deels omdat men doorgroeit tot een Daphne, deels omdat men geen bezoeker meer is.

In 2018 blijkt dat de aanwas van nieuwe bezoekers toeneemt. Zij zijn vanzelfsprekend Isa's of Sammy's, maar er zijn ook enkele nieuwe bezoekers gekomen die direct een Willem zijn in onze typologie.

Op de wat langere termijn zal de bezoeker steeds meer aanbod en marketing op maat krijgen. Enerzijds door de geringe dynamiek binnen en tussen persona's. Anderzijds door de enorme toename van online mogelijkheden zal er op enig moment sprake zijn van 1-op-1 benadering die uitstijgt boven de eventuele doelgroep of deelgroep waar men zich in bevindt.

De **tevredenheid** van het Parktheaterpubliek wordt gemeten aan de hand van de reacties in de foyer na en rond de voorstelling. Het letterlijke meten hiervan vindt plaats via een mailenquête. Die krijgt iedere bezoeker (die daarvoor toestemming heeft gegeven) na de voorstelling gemaild, met de vraag om zowel de voorstelling als het theater een cijfer te geven met toelichting. Deze gegevens zijn direct zichtbaar op de website van het Parktheater. In 2018 gaf het publiek de volgende beoordeling (op een schaal van 1 - 10):

	2018 (n=6500)	2017 (n=6.532)	2016 (n=8421)
Gemiddelde waardering voorstelling:	8,53	8,49	8,77
Gemiddelde waardering theater:	8,64	8,65	8,49

Hoewel de animo om te reageren wat dalende is, zijn er toch nog duizenden bezoekers die jaarlijks hun concrete waardering doorgeven via deze enquête. De gemiddelde waarderingcijfers voor zowel voorstelling als theater zijn eigenlijk alle jaren hoog te noemen, met in 2018 zelfs kleine plusjes. Zoals altijd werden klachten, opmerkingen en problemen die gemeld werden via dit systeem, direct na gebeld, besproken en opgelost.

De tevredenheid van artiesten en impresariaten is te horen op de avonden dat zij spelen, terug te zien in hun wens om terug te keren en in hun wijze van onderhandelen met het Parktheater. Een meer zichtbare waardering is, sinds 2010, de jaarlijkse toekenning van de 'theater van het jaar' prijs door de Vereniging van Vrije TheaterProducenten VVTP (zij 'bezitten' 60% van de markt). Parktheater werd sinds de invoering van de prijs in 2010, zeven maal genomineerd en werd eenmaal winnaar (In januari 2015 uitgeroepen tot 'Theater van het Jaar 2014').

Online

De website www.parktheater.nl mag zich weliswaar verheugen in grote belangstelling, er is in 2018 toch ook een verslechtering te zien op onderdelen. Zowel het aantal websitebezoeken, het aantal bezoeken die tot aankoop hebben geleid, de conversatieratio, het aantal bekeken pagina's, de gemiddelde bezoektijd als het aantal pagina's per sessie tonen allemaal een (verder) dalende tendens. Reden om in 2018 gesprekken op gang te brengen en een plan te maken voor een nieuwere, frissere website. Deze website zal, als alles volgens dat plan verloopt, april/mei 2019 operationeel zijn.

Het (nog) niet-gekende publiek

Naast de gekende persona's richt het Parktheater zich tevens (en steeds meer) op de niet gekende en nog niet gevonden doelgroepen. Denk daarbij aan de *expats/internationals*, alleengaanden, Pand P/buurtbewoners Stratum en deelnemers aan *We are public*. Maar ook als initiatiefnemer en organisator van de *Dutch Happiness Week*, met productontwikkeling in Smaaktheater13, in de rol als mede initiatiefnemer Theater Inclusief, als bedenker van de Creative Impact Bond, als mede initiatiefnemer van Wildpark en als bouwer van nieuwe *communities* als Netanderswerken en Gildeplus.

In 2018 werd via allerlei projecten verder kennis gemaakt met dat nieuwe publiek. Ook de PACESI-onderzoeksaanpak met *expats*, door medewerkers Parktheater en studenten Breda University (voorheen NHTV), leverde nieuwe contacten en nieuwe inzichten op. De ontwikkelingen rond Pand P brachten het Parktheater al op nieuwe wegen en in contact met nieuwe partners.

Het derde volledige jaar van Pand P bracht hierin verdere verbreding en verdieping. Pand P bleek in 2018 ruim 18.000 bezoekers (weer een lichte groei ten opzichte van vorig jaar) te mogen ontvangen voor de activiteiten en voorstellingen in de verschillende zalen (vergelijk ruim 17.000 in 2017 en ruim 14.000 in 2016). Voor het overgrote deel betrof dit nieuw, nog niet gekend dan wel verloren publiek voor het Parktheater. Dat ook steeds meer mensen het podium weten te vinden in Pand P blijkt uit het sterk gestegen aantal activiteiten in 2018, namelijk bijna 450 (vergelijk ruim 300 activiteiten in 2017).

Parktheater verzorgt al enkele jaren de programmering voor **theater De Hofnar** in Valkenswaard. Met een aanbod van ongeveer 80 professionele voorstellingen werden in Valkenswaard in 2018 ruim 17.000 bezoekers bereikt. In 2017 waren dat evenveel voorstellingen en een bereik van bijna 16.000 bezoekers.

Sinds 2017 werken we samen met **We Are Public (WAP)**, waarmee we een nieuw publiek wordt bereikt. Nadat We Are Public succes heeft geboekt in de steden Amsterdam en Den Haag is vanaf 1 juni 2017 We Are Public officieel gelanceerd in Brabant. Met name in de steden Breda, Tilburg, Den Bosch, Helmond en Eindhoven zitten de culturele instellingen waarmee wordt samengewerkt.

We Are Public is een nieuwe manier van cultuur ontdekken en financieren. Ze noemen zich een beweging van cultuuroptimisten en vinden dat spannende kunst en cultuur meer publiek verdient. En meer geld. Iedereen kan voor € 15,- per maand lid worden. Het geld komt terecht bij de makers en culturele instellingen. De redactie van We Are Public selecteert de beste voorstellingen, concerten, films en exposities, die je als lid onbeperkt kunt bezoeken op vertoon van je persoonlijke pas. Zo zitten de zalen voller, is er altijd publiek en dragen we samen bij aan cultuur.

Parktheater ontvangt veel leden van WAP. Via WAP werden er in 2018 bijna 1.400 kaarten verkocht, gerelateerd aan 32 voorstellingen/concerten. Deze bezoeken zijn terug te rekenen tot 562 unieke (nieuwe) bezoekers. Met dit aantal scoorde Parktheater veruit het hoogst van alle deelnemende instellingen in de regio Eindhoven (bron: WAP-rapport).

Parktheater is mede initiatiefnemer en van harte ondersteuner van Jeugdtheaterplatform Wildpark. Via Wildpark is het in 2018 mogelijk geweest om veel kinderen en jongeren op een podium actief te krijgen, veel bezoekers in de zalen te ontvangen en een belangrijke, jonge makers kansen te geven en een onmisbare rol te spelen in het podiumkunstenveld van Eindhoven. Vanaf 2019 zal Wildpark een eigen stichting zijn, om zo nog beter haar kracht en flexibiliteit te kunnen benutten voor externe financiering.

NetAndersWerken (NAW)

Parktheater heeft een deel van de foyer ingericht met werkplekken. Dit geeft flexwerkers overdag de gelegenheid om te werken in het Parktheater onder de noemer: gratis toegang, plaats, koffie, wifi en ontmoeting. In de praktijk zijn het vooral zzp-ers, maar ook studenten, MKB-vertegenwoordigers en kleinere teams van grote bedrijven. De ruimte is zo ingericht dat het op voorstellingsmomenten weer gewoon een foyerfunctie heeft. Deze plek heet overdag 'netanderswerken'. Op doordeweekse dagen zijn de plekken nagenoeg altijd bezet. Op jaarbasis worden hiermee zo'n 25 werkplekken gecreëerd. Uitgaande van een gemiddelde prijs voor een standaard kantoorwerkplek elders in Eindhoven van € 10.000,- per jaar, is hier sprake van een spreekwoordelijke impact met een waarde van minimaal € 250.000,-.

Voor en met de *community* NAW worden jaarlijks zo'n 10 lezingen/workshops georganiseerd. Deelnemers- en bezoekersaantal varieert dan van 10 tot 40 personen

Gildeplus

Gildeplus is voortgekomen uit het idee van NetAndersWerken. Samenwerken en leren van elkaars kwaliteiten. Dat is het idee achter Gilde Plus, een moderne variant van de middeleeuwse gilden. Net als in de gilden staat vakmanschap centraal. Nieuw is dat Gilde Plus zich niet beperkt tot een enkel vak of ambacht, maar verschillende disciplines samenbrengt. Elkaars kennis en ervaring delen geeft kruisbestuiving, waardoor de leden op nieuwe ideeën komen en samen projecten uitwerken en aanpakken. Zo ontstaan nieuwe samenwerkingsverbanden en netwerken.

Gilde Plus is een groep van mensen, een gebalanceerde mix van werkzoekenden, starters, ervaren professionals en ondernemers. Zij werken aan werk, aan concrete opdrachten. Daarnaast ontwikkelen ze elkaars expertise. Gilde Plus richt zich op werk in de volle breedte. We beginnen met het in kaart brengen van elkaars kracht (expertise, kennis, kunde, netwerken, ervaringen en vooral ook passie).

Gilde Plus is een praktisch antwoord op tal van maatschappelijke vraagstukken. We zorgen voor:

- meer betaald werk voor werkzoekenden;
- een professionele en betaalbare werkomgeving waar ondernemers daadwerkelijk ontmoeten;
- een broedplaats voor sociale innovatie en nieuwe concepten.

In 2018 had Gildeplus ruim 40 leden waarvan 25 zeer actief. Vijf van hen maakten zelfs de beweging van uitkering naar een betaalde baan. De leden kregen 15 bestaande opdrachten (deels 2019) en creëerden concrete nieuwe producten als 'magazien' en 'politiek spel'.

Gildeplus wordt in 2018 en 2019 ondersteund door een financiële bijdrage van de provincie Noord--Brabant.

Voor het Parktheater zijn Netanderswerken en Gildeplus schitterende platforms voor het leren kennen van nieuwe mensen, verbindingen en werelden, anders dan de bestaande theatervelden. Het levert *social return* op. Het leidt tot nieuwe inzichten, nieuwe kansen en nieuwe projecten. En in enkele gevallen ook al tot concreet meer theaterbezoek.

Parktheater heeft al jaren twee businessclubs: Club Cultuur en het meer op jongere ondernemers gerichte Quadrant. De formule van deze twee clubs gaat al een tijdje mee en er wordt (met de deelnemers) gezocht naar een meer toekomstbestendige formule. In seizoen 2018 is de knoop doorgehakt om Club Cultuur in deze vorm op te heffen, om zo ruimte te maken voor een nieuw, moderner platform. Dit nieuwe platform zal in 2019 verder gestalte krijgen.

Een belangrijk aspect aan de gastenkant vormde in 2018 de verdere ontwikkeling van het restaurant. Medio 2016 werd het Parktheater verrast door het faillissement van Brabant Culinaire, pachter van ons toenmalige restaurant Park & Pluche. Na overleg en analyse heeft het Parktheater de horeca van het restaurant zelf in de hand genomen onder de naam 'Smaaktheater 13' (ST13). De reacties op het ST13 zijn zeer positief. De toegevoegde waarde van het restaurant op 'het avondje uit' is groot.

Door nieuwe activiteiten te ontwikkelen in ST13 (Moord in 13, Quistie van Smaak, Met de fles op tafel), lukt het steeds beter om nieuw publiek te vinden en dat ook nog op avonden dat er geen voorstellingen zijn in het Parktheater. De setting van spelen en eten en drinken van Quistie van Smaak (pubquiz) en Moord in 13 (misdaad oplossen in spelvorm) zaten nagenoeg allemaal vol in ST13. Groot succes was ook de serie 'Met de fles op tafel', avonden waarop uitgebreide toelichting en proeverij van bieren en wijnen plaatsvonden. Deze avonden worden gepresenteerd door Parktheatermedewerkers met een grote passie voor bier of wijn. Er is, op verzoek van het publiek, een whiskey-versie in de maak voor 2019.

MEDEWERKERS en ORGANISATIE

De organisatie van Parktheater mag zich verheugen in een groep fantastische medewerkers die met groot enthousiasme elke keer zorgen dat de voorstelling of activiteit weer draait en het publiek geraakt naar buiten gaat. Zoals eerder vermeld, er is dan ook nog nooit een voorstelling afgelast omdat theatermedewerkers ziek waren of hun dag niet hadden. Het doek ging in 2018 altijd op. De culturele sector beweegt echter zo dynamisch dat de organisatie uiterst wendbaar, flexibel en creatief moet blijven optreden.

De ontwikkeling van de medewerker stond dan ook in 2018, zoals het een lerende organisatie betaamt, in het middelpunt van de belangstelling. Alle medewerkers maakten minimaal 1 keer gebruik van het GroeiGesprekSpel, de Parktheatervariant van het functioneringsgesprek. Hieruit volgde een grote wens naar opleidingen. Onder meer op het thema Geluk, waardoor twee medewerkers geïnspireerd waren om aan de Erasmus Universiteit de studie tot *Chief Happiness Officer* te volbrengen. Parktheater is de enige organisatie in Nederland met twee van deze CHO's. Niet omdat we heilig geloven in geluk, maar wel omdat we zien hoe geluk en geluksbeleving een prachtig aanknopingspunt zijn in het raken van mensen, starten van het gesprek en maken van verbindingen in de samenleving.

Medewerkers namen in 2018 onder meer deel aan opleidingen ICT, masterclasses Liefde, horecatrainingen, training crm/ticketprogramma vaardigheden, nationale BIS-dagen, culturele congressen en workshops en organiseerden regelmatig 'heidagen' met hun directe teamcollega's.

Dankzij de colleges in de Parktheater Academy konden de medewerkers zich bijspijkeren en laven aan de passies van artiesten, impresariaten en deskundigen uit de culturele sector. Dankzij de (nog altijd in aantal toenemende) maandelijkse 'Koffertjes' gebeurde hetzelfde, maar hierbij ging het om de passies van directe collega's.

Om optimaal te kunnen aansluiten bij de persoonlijke ontwikkelingsbehoefte van de medewerker en om daaruit de toekomst vorm te geven is PACESI opgericht. Samen met Breda University (voorheen NHTV/Leisure Academy) is deze zogeheten *Parktheater Academy for Cultural Entrepreneurship and Social Innovation* gestart. Deze opleidingsmix bestaat uit enerzijds elk half jaar wisselende (internationale) studenten BU en anderzijds medewerkers van het Parktheater.

De medewerkers die ervoor kozen om deel te nemen, hadden de keuze uit drie varianten: *small, medium, large*.

Small: medewerkers die alleen deelnemen aan de hoorcolleges in Breda en Eindhoven;

Medium: medewerkers die ook nog een aantal keren werkcolleges volgen om een bepaald thema uit te zoeken of er over te brainstormen;

Large: medewerkers die daar bovenop kiezen voor een persoonlijk en intensief traject om een specifiek thema diepgaand te onderzoeken.

In de laatste categorie zijn de medewerkers individueel bezig rondom een groeiend aantal thema's als *'expats/international minded people'*, *'alleengaanden'*, *'talentontwikkeling'*, *'nieuwe horecamodellen'*, *'rendement van geluk'*, *'liefde en samenleving'*, *'gastblijheid'*, *'vrijwilligers'*, *'Gildeplus'*, *'aandacht'*, *'leiderschap, bezieling en creativiteit'*.

Er wordt via een LAB-formule onderzoek en studie verricht op deze thema's die vervolgens weer, waar mogelijk, worden ingebracht in de dagelijkse praktijk van het Parktheater.

Parktheater wil dat de medewerkers zichzelf (kunnen) zijn. Met hun eigen persoonlijkheid, talenten en pluspunten, valkuilen en nukken. Helemaal zichzelf. Maar wel met de knop 'aan'. Wie alert is en vanuit passie doet wat ie moet doen, komt tot de beste resultaten. Zo krijgen we van iedereen de best mogelijke inzet. Door dit gewoon te doen blijven we in staat tot ongewone prestaties.

Het GroeiGesprekspel, dat intern is ontwikkeld als functioneringsgesprek nieuwe stijl, staat inmiddels in grote belangstelling. Medewerkers van het Parktheater geven al trainingen en lezingen met het GroeiGesprekSpel als onderdeel. Deze dienst en de in 16/17 officieel gestarte verkoop van spellen, leverde reeds een fijne extra opbrengstenbron op. In 2018 is er tevens een Engelstalige variant beschikbaar. De verkoop van deze spellen leverde in 2018 een extra opbrengst op van ruim € 12.000,=. Sinds de start van de verkoop is er met de spellen een totaalopbrengst van bijna € 30.000,= gerealiseerd. De opbrengsten van het spel komen ten goede aan thinX en jeugdtheater.

Meer menskracht nodig

De instandhouding van de programmering, de uitbreiding van activiteiten, de vergroting van ons aandachtsgebied en de keuze om het restaurant (na het faillissement van de pachter in 2016) zelf ter hand te nemen, maakten dat we de organisatie op een aantal fronten hebben aangesterkt. Het aandeel vaste medewerkers groeide in FTE's naar 57,5 (vergelijk 53,6 in 2017 en 52,4 in 2016). Tevens zien we steeds meer flexibele medewerkers die meewerken aan een specifiek onderdeel, project of activiteit. Daarnaast is een twintigtal vrijwilligers actief voor het Parktheater en wordt een toenemend aantal mensen vanuit Netanderswerken en Gildeplus ingeschakeld bij projecten.

Met name op de horeca-onderdelen is het Parktheater er in geslaagd nieuwe medewerkers te werven, terwijl de markt stevig concurrerend is. Ene nieuwe frisse wervingscampagne leidde tot het kunnen aannemen van veel nieuwe horecatalenten. Zij moesten wel allemaal ingewerkt, begeleid en van kleding voorzien worden. Dat betekende als vanzelf ook hogere kosten.

Ten aanzien van het ziekteverzuim zien we verschillende bewegingen. Verheugend is het feit dat het totale ziekteverzuim iets is gedaald, van 8,4% in 2017 naar 7,7% in 2018. Het is echter in het algemeen toch nog te hoog. Met name veroorzaakt door een hoog langdurig verzuim van 6,35% (al was dat in 2017 zelfs 7,33%). Dit langdurig verzuim is niet werk gerelateerd, maar heeft natuurlijk wel onze aandacht en zorg. Naast die zorg is er in de meeste gevallen ook direct vervanging nodig in de operatie. Een deel van de gestegen personele kosten heeft hier mee te maken.

Wanneer we deze tegenstrijdige ontwikkeling in verzuimcijfers in een iets ander perspectief plaatsen, wordt nog duidelijker hoe groot het probleem is. In het jaar 2018 bedroeg het aantal verzuimdagen in totaal 1.279 (vergelijk 1.381 in 2017). Stel dat elke verzuimdag gelijk staat aan 1 bezoeker. Dan zouden we inmiddels een uitverkochte grote zaal en een paar honderd anderen wachtend in de foyer. Houd dat beeld even vast om te snappen hoe serieus we de impact van ziekteverzuim moeten nemen. Hoewel veel van het langdurig verzuim buiten het werk omgaat, een enorm aandachtspunt voor de toekomst.

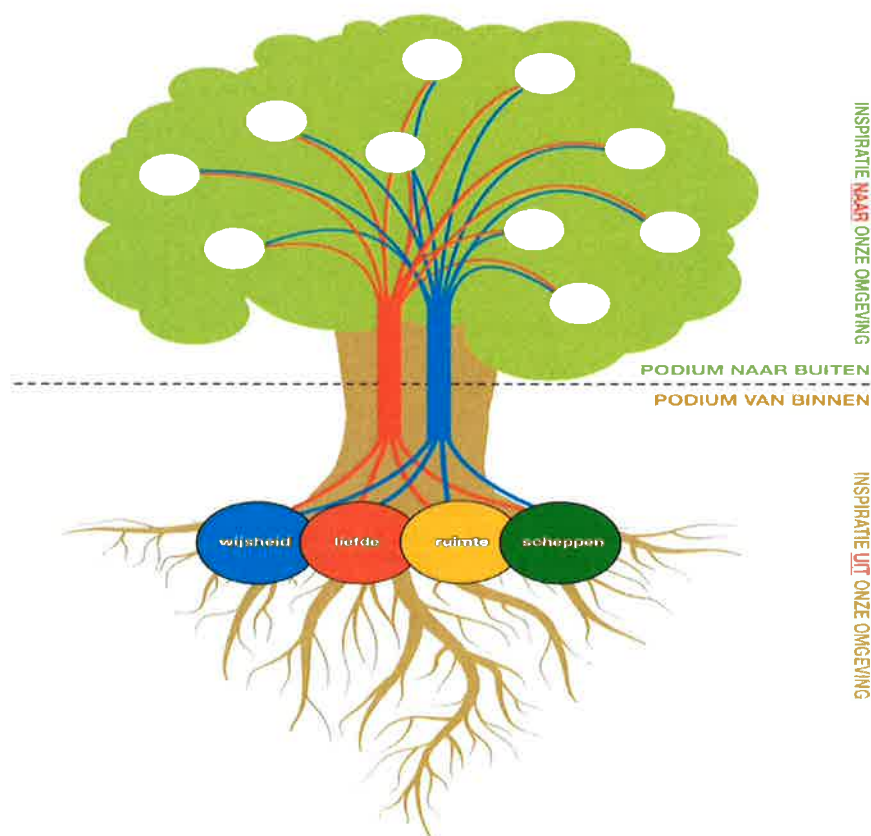
Vanaf seizoen 14/15 is besloten om, daar waar mogelijk, (bewustzijn over de) gezondheid van medewerkers verder te stimuleren. Er is een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) opgestart en aangeboden aan de medewerkers, waarvan de resultaten werden besproken en meegenomen. Medewerkers die dat wilden konden met de resultaten van de PMO een medisch of anderszins traject ingaan. De PMO is gewaardeerd onder de medewerkers en wordt als monitor elke 3 jaar aangeboden.

In 2018 is wederom een PMO aangeboden aan de medewerkers. Op basis van vrijwillige deelname heeft hier een (klein) deel van de mensen gebruik van gemaakt. Hoewel er voorzichtig moet worden omgesprongen met het te makkelijk veralgemeniseren van de totale uitkomsten van deze PMO, hebben we wel geleerd dat

- het werkvermogen van de medewerkers meer onder druk staat;
- betrokkenheid bij en plezier in het werk zeer hoog blijft;
- een meerderheid nog meer wensen heeft voor loopbaanontwikkeling;
- bewustzijn rond gezond en vitaal leven en werken verder moet worden vergroot.

Aansluitend bij de tekst uit de Pa-troonrede 2018 is in de organisatie een beweging ingezet naar een organisatie die, meer en beter dan nu, mensen weet te raken. Dit door meer te werken aan zingeving en creativiteit. Dat vraagt om het doorbreken van (vastgeroeste) patronen. Om te beginnen het patroon van de organisatiestructuur. Daar waar zo'n 10 jaar geleden de bloembladstructuur zeer heeft geholpen om een hiërarchisch vastgeroeste structuur te verfrissen en verbeteren, zo is nu diezelfde bloembladstructuur aan verandering toe. Met dank overigens voor de talrijk bewezen diensten.

Door opnieuw te kijken naar wat nodig is om een meer zinvolle en creatieve organisatie te worden, wordt de structuur omgebouwd tot een zogeheten organiboom.

Medewerkers dragen hierin bij door een rol te pakken op de onderdelen wijsheid, liefde, ruimte en scheppen. Die rol overstijgt daarmee de oude terminologie en het oude denken van 'ik ben van marketing, techniek of verhuur'. Het maakt de organisatie weer meer 1 geheel. Medewerkers maken optimaal gebruik van hun eigen kracht en tempo door bij te dragen aan kleine evolutionaire veranderingen (blauwe lijn) of juist meer revolutionaire, grotere veranderingen en verbeteringen (rode lijn).

In het kort komen de nieuwe rollen en onderdelen hier op neer.

Wijsheid gaat over '**welk spel je speelt**', om betere keuzes te kunnen maken. Dat is dan een organisatieonderdeel dat zich richt op research, kennisverzameling, data-onderzoek, analyses, kunstmatige intelligentie, leren, stages, scripties, publieksonderzoek, etc. en daarmee de organisatie voedt en prikkelt. Hierbij kun je denken aan bijvoorbeeld marketeers, ict, data-analisten. Maar ook Netanderswerkers, leden Gildeplus en kennisverwerwers rondom diversiteit.

Liefde gaat over '**hoe je het spel speelt**', de manier van werken in contact met klanten. Dat geldt dan eigenlijk voor de hele organisatie, maar vooral voor die organisatieonderdelen die (voornamelijk) een direct contact hebben met de klant (in dit geval bezoekers en artiesten). Denk bijvoorbeeld aan horeca, theatertechniek en kaartverkoop.

Ruimte gaat over '**de speelruimte**'. Dat is dan een organisatieonderdeel dat zich richt op het verkrijgen en vastleggen van middelen, het faciliteren van gebouw en ruimtes en daarmee de organisatie voedt. Met letterlijke speelruimte. Denk bijvoorbeeld aan administratie, facilitair, verhuur, ict, sponsoring, fondsenwerving

Scheppen gaat over '**hoe je spel eruit ziet**'. Dat is dan een organisatieonderdeel dat zich richt op het bedenken en creëren van programma, projecten, activiteiten, verhalen, campagnes, brochures, boeken, etc. En daarmee de (identiteit van de) organisatie voedt. Denk bijvoorbeeld aan marketeers, programmeurs, educatie, stadsactiviteiten, projecten.

Sinds najaar 2018 hebben veel gesprekken plaatsgevonden met individuele medewerkers en teams om hun nieuwe rol te kunnen duiden, de bijbehorende opstellingen te maken, ruimte en positie te kiezen, verlangens uit te spreken en te zien waar welke beweging nodig is.

Uiteindelijk zullen er gezondere kwantitatieve en kwalitatieve verhoudingen ontstaan binnen en tussen de onderdelen wijsheid, liefde, ruimte en scheppen. Waardoor energie en flow weer beter gaan stromen. Waar nodig wordt door bestaande medewerkers bewogen, bijgeleerd en/of extra medewerkers gezocht.

Dit veranderingsproces is nooit helemaal af, maar zal in 2019 nagenoeg geheel in beeld en beweging gaan komen. Uiterlijk met Kerst zal de organiboom staan.

FINANCIËN

In het begin van dit bestuursverslag is aangegeven dat we op een redelijk uniek, negatief resultaat uitkomen. In het jaar 2018 heeft het Parktheater een financieel eindresultaat gerealiseerd van negatief € 67.175,= na belastingen.

Dit resultaat kwam mede tot stand door een onttrekking aan het eigen innovatiefonds ThinX ter hoogte van € 94.137,=. Dit innovatiefonds is door het Parktheater ingesteld om vernieuwing en ontwikkeling mogelijk te blijven maken op het gebied van maatschappelijke projecten, internationale programmering, urban dance en 'een leven lang leren' voor medewerkers. Door de bezuiniging ('solidariteitskorting') vanuit de stichting Cultuur Eindhoven is het innovatieve vermogen van het Parktheater aangetast. Voor deze reparatie heeft het Parktheater dan ook haar eigen fonds ThinX moeten inzetten en ingeteerd op haar letterlijke innovatievermogen.

Wanneer de cijfers iets specifiekier worden bekeken en vergeleken met 2017, valt het volgende te constateren:

- de totale opbrengsten zijn licht gestegen, met name door
 - forse toename horeca-opbrengst;
 - fors hogere bijdrage administratiekosten;
 - hogere provisie doorverkochte voorstellingen;
 - iets hogere huuropbrengsten;
 - gecompenseerd door een lagere netto-recette op de voorstellingen
- de totale kosten zijn licht gestegen door
 - een zeer lichte stijging van de gebruikskosten, een gevolg van
 - een forse daling van directe en indirecte voorstellingskosten;
 - een daling van de publiciteitskosten;
 - een stijging van de inkoopwaarde horeca (horende bij de grotere horecaopbrengst);
 - fors hogere kosten voor inzet medewerkers in de publieksverzorging (zowel lonen, sociale lasten en pensioen);
 - forse stijging kosten ThinX.
 - een lichte stijging van de apparaatskosten, met name veroorzaakt door
 - een forse toename van de kosten voor lonen, sociale lasten en pensioenen;
 - een toename van kosten voor opleiding, training en cursussen en ondersteuning PACESI via 'medewerkerskracht'.

Naast de subsidie van de gemeente Eindhoven, verleende het Fonds Podiumkunsten een (maximale) subsidie van € 50.000 voor de continuïteit, kwaliteit en variatie van de programmering. Samen met de 3 andere grote theaters in Brabant (Breda, Den Bosch en Tilburg) is er een marketingonderzoek opgezet, waarvoor bkkc een subsidie heeft verleend.

Met ons innovatietraject ThinX zijn we aangesloten bij PLAN Talentontwikkeling Brabant. Sinds 2013 geeft PLAN de nieuwste generatie makers van theater, dans en circus in Noord-Brabant kansen om meters te maken in hun ontwikkeling van een eigen signatuur, netwerk en praktijk. In PLAN werken de volgende producenten, podia én festivals samen: Festival Cement, Theaterfestival Boulevard, DansBrabant, Het Zuidelijk Toneel, Festival Circolo, De Nieuwe Vorst, Podium Bloos, Parktheater Eindhoven, United Cowboys en Theater Artemis. thinX vormt samen met Seasoning van United Cowboys de broedplaats Eindhoven.

Binnen de broedplaatsen kunnen makers hun eerste producties maken, waarna ze eventueel in aanmerking kunnen komen voor een meerjarig PLAN traject. Via PLAN Brabant kreeg het Parktheater in 2018 een subsidiebedrag van € 12.000,= voor talentontwikkeling van de jonge makers binnen thinX. Dit op voorwaarde dat het bedrag werd gematched vanuit het innovatiefonds ThinX.

Voor het project Gilde Plus heeft de provincie Brabant een subsidie van € 80.000,= verleend (verdeeld over 2017, 2018 en 2019).

Parktheater heeft zich opgeworpen om het vertrek van Hetpaarddatvliegt op te vangen en te leiden naar een nieuw jeugdtheaterplatform (Wildpark). De bij Hetpaarddatvliegt horende subsidie is, inclusief de verplichtingen en opdracht, overgedragen aan het Parktheater voor 2017 en 2018. Vanaf 1 januari 2019 is Wildpark een eigen stichting met een eigen subsidierelatie met de SCE.

In de financieringsmix 2018 vormt de gemeentelijke subsidie 32,5% van de totale opbrengsten (vergelijk 32% in 2017, 31% in 2016 en 34% in 2015). Dit betekent een *Cultiplier* (culturele multiplier) in 2018 van 3,1 (vergelijk 3,1 in 2017, 3,2 in 2016, 2,9 in 2015). Met elke € 1,00 gemeentelijke subsidie werd in 2018 een totale opbrengst van € 3,10 gerealiseerd.

Een nadere analyse van het economisch rendement van de programmering leert het volgende.

In 2018 was het resultaat op de voorstellingen (inclusief theatertoeslagen en auteursrechten)

	2018	2017
Grote zaal	€ 917.090,=	€ 861.158,=
Philipszaal	€ 78.822,=	€ 85.194,=
Totaal	€ 995.912,=	€ 946.352,=

In 2018 werd het economisch resultaat van de voorstellingen in de Grote zaal vooral gerealiseerd door cabaret, circus en muziek/muziektheater. Op afstand gevolgd door jeugdtheater en ballet/dans. Goede bijdragen zijn er vervolgens voor toneel, musical en show. Resultaatremmer blijft de opera.

In 2018 wordt het economisch resultaat van de voorstellingen in de Philipszaal vooral gerealiseerd door cabaret. Resultaatremmers zijn met name toneel en ballet/dans.

De belangrijkste bijdragen van de verschillende genres aan het economisch resultaat van alle voorstellingen in 2018 komt van cabaret (40%), circus (20%), dat is in lijn met vorig jaar. Stijgers ten opzichte van vorig jaar zijn met name muziek/muziektheater, jeugd, toneel en show. Musical daarentegen is teruggelopen ten opzichte van vorig jaar.

INNOVATIE, ONDERZOEK en EXPERIMENT

Parktheater wil een innovatieve, experimenterende, onderzoekende en lerende organisatie zijn. Deze aspecten komen in alle geledingen van het theater naar voren. Innovatie wordt als extra onderdeel van de *cultural scorecard* genoemd om aan te geven dat het extreem belangrijk is zich te blijven ontwikkelen. Stilstand is de figuurlijke dood. In deze speciale tijden zal de culturele sector (en de podiumkunsten in het bijzonder) zich voortdurend opnieuw moeten uitvinden. Parktheater is graag een voorloper en voortrekker op dat terrein. Om te beginnen voor Eindhoven, maar ook op regionaal, nationaal en –waar mogelijk – internationaal niveau.

De nominatie- en prijzenkast vulde zich in de afgelopen jaren. De waardering, het gebak en de bloemen zijn in dank aanvaard. Maar naast een gevulde prijzenkast gaat het vooral over wat het theater leert, wat haar verder brengt en hoe het de mensen om haar heen weer verder brengt en weet te raken. Daarbij gaat het om ervaringen, levenslessen, leerzame momenten, tegenvallers, opstokers, culturele stappen omhoog of in de diepte. Kortom: waar en hoe leren we? Dat maakt uiteindelijk veel meer verschil dan de al dan niet gevulde prijzenkast. Neemt niet weg dat erkenning op prijs wordt gesteld. Die erkenning is, zeker nationaal, erg groot. En dat is een fijne basis. Om te blijven leren zullen we moeten blijven onderzoeken en ontwikkelen.

Dat onderzoeken doen we onder meer in samenwerking met de Pacesi-labs (Breda University), Fontys (thema Geluk), Sint Lucas (theatertechniek/design) en vele stagiaires en onderzoekers uit diverse hoeken van het onderwijs.

Het grootste onderzoek vindt natuurlijk plaats in het echt, in de ontmoeting met de makers en het publiek. En meer dan ooit buiten ons pand, in dat andere pand, via Pand P.

Daar trachten we nieuw aanbod te brengen, voor grotendeels nog onbekend publiek. En dat doen we in een uitdagende coöperatievorm die van alle leden in 2018 het uiterste vroeg om Pand P mogelijk te maken. Haar activiteiten uit te breiden en betekenis te vergroten. Ook vanuit alle betrokken medewerkers van het Parktheater vroeg en vraagt dit een nieuwe manier van (samen)werken. Het is daarmee precies het spannende leerproces dat we wilden. Onze eigen innovatie hotspot en ultieme leerplek. En met rendement, gezien de reacties, de betrokkenheid, het sterk gegroeide aantal activiteiten en het groeiend aantal bezoekers in 2018. Wat ons betreft is broedplaats en leerplek Pand P nog jaren de plek waar makers, publiek en medewerkers worden verrast en verleid.

Ter verhoging van het leervermogen en als stimulans voor de diversiteit in de organisatie, werkt het Parktheater uitbundig samen met het onderwijs. De lijst studenten die (korter of langer) stage liep in het Parktheater of onderzoek deed in 2018, was wederom groot:

- **Jill Peeters.** NHTV-vrijtijdsmanagement. Onderzoek naar imago van PTE in relatie tot storytelling
- **Kees van Rangelrooy.** Vrijtijdsmanagement Willem de Kooning Academie. Onderzoek naar de behoefte van internationals richting een zakelijk netwerk
- **Dianne Buenen.** FHC. Onderzoek naar het verschil bij bezoekers tussen intentie en werkelijk gedrag
- **Ellis van der Meer.** NHTV-vrijtijdsmanagement. Onderzoek naar prijsbeleving bij theaterbezoekers

- **Floortje Buys.** St. Lucas Academie. Meeloopstage project RAAK
- **Vanya van Anholt.** Fontys Academy Creative Industries. Meeloopstage marketing & communicatie
- **Demi van Iperenburg.** NHTV vrijetijdsmanagement. Meeloopstage project RAAK
- **Sander Berkhout** – Sound & Vision ROC Tilburg, technische stage
- **Edo van Enckevort** – Sound & Vision ROC Tilburg, technische stage
- **Gijs Fleskens** – Podium- en Evenemententechniek SintLucas Eindhoven, technische stage
- **Indy van den Einde** – Sound & Vision ROC Tilburg, technische stage
- **Joëlla van Lieshout** – Podium- en Evenemententechniek SintLucas Eindhoven, technische stage
- **Ludo Mariën** – Podium- en Evenemententechniek SintLucas Eindhoven, technische stage

Studenten van de opleiding vormgeving van het St. Lucas verzorgden als projecten: het *restylen* van 2 kledkamers en ruimteontwerp voor *Laughing Lizards* in De Kameleon.

Social Return

Binnen het Parktheater is al meerdere jaren aandacht voor *social return*, zelfs voordat de term populair werd en in beleid werd gepropt. Medewerkers van Ergon zijn al vele jaren aan boord van het theater en verzorgen het groen, doen de post, regelen het magazijn en doen de schoonmaak. In de keukenbrigades van zowel het Parktheater als Pand P begeleiden onze medewerkers meerdere mensen (vanuit The Colour Kitchen) met een afstand tot de horeca-arbeidsmarkt.

In 2018 is de samenwerking met Stichting Vier het Leven uitgebreid, heeft de Trudo Weekendschool het theater weer bezocht voor een project. Samenwerkingen met GGzE, NEOS en Vitalis leiden tot nieuwe projecten, producties en live-uitzendingen.

Sinds een aantal jaren worden via 'Dance for health' dans- en bewegingslessen aangeboden aan mensen die de ziekte van Parkinson hebben en aan hun partners. Door middel van dans, muziek en verbeeldingskracht wordt er gewerkt aan balans, flexibiliteit, kracht, coördinatie en houding.

En de eerder genoemde *communities* als NetAndersWerken en Gildeplus leiden tot betaald werk/opdrachten voor werkzoekenden, in de breedste zin.

Het alsmaar groter groeiende RAAK-project richt zich in eerste instantie op de kwetsbare leerlingen in Eindhoven. De ervaring van educatie binnen het Parktheater leidde onder meer tot initiatief van een culturele variant van Playing for Success en een Eindhovense variant van Playmaking, dat allebei gericht is op het versterken van het zelfvertrouwen van kinderen en hen helpt de weerbaarheid te vergroten door hun podium te pakken.

Een groeiende groep medewerkers zet zich maatschappelijk in voor diverse goede doelen. Een speciaal warm hart is er voor het Jeugdcultuurfonds Eindhoven. Een groot deel van de medewerkers is bestuurlijk actief in sport, onderwijs, zorg, welzijn, horeca of is landelijk vertegenwoordigd in culturele jury's en commissies.

Parktheater is bedenker en initiatiefnemer van de zogeheten *Creative Impact Bond* (analoog aan *Social Impact Bond*). Middels een *Creative Impact Bond* probeert het Parktheater drie soorten creativiteit te verbinden: Artistieke Creativiteit (jonge makers) + Logische Creativiteit (een donateur/sponsor/bedrijf) + Dagdagelijkse Creativiteit (bespreekbaar maken van en oplossingen zoeken voor maatschappelijke thema's en uitdagingen).

We hebben deze drie soorten creativiteit gedoopt tot *Art, Smart & Heart*. In 2018 leidde dit initiatief tot meerdere donaties uit het bedrijfsleven, waarmee twee nieuwe producties (mede) zijn mogelijk gemaakt.

Risico's in een raakbare wereld

In theaterland leven we van de risico's. Elke organisatie die cultureel programmeert gaat een risico aan, omdat het meeste programma nog moet worden gemaakt en zich nog moet tonen en bewijzen. De risicobereidheid is, alleen al door de inkoop van voorstellingen en concerten, zeer hoog.

Maar ook de jonge maker die het podium pakt, het kind dat leert in een microfoon te praten voor een zaal, de amateurs die na maanden voorbereiding één avond gaan knallen en ook de gevierde kunstenaar die twijfelt of zijn volgende experiment er net niet één teveel is.

Allen hebben te maken met allerhande mogelijke risico's. Wat ons bindt is dat we dat risico weten, erkennen en dan toch gewoon doen wat we denken te moeten doen. *Mit Mut zum Risiko*, noemen ze dat over de grens. Het theater bestaat, in al haar facetten uit het aangaan van die risico's. Dat kan dus ook op alle facetten mis gaan. Tot zover de eenvoudige toelichting in de risico-paragraaf.

Wie gelooft in een *maakbare* wereld, zal de hele dag druk zijn met het (willen) controleren en meten van die wereld. Of die wereld wel precies doet wat men er van verwacht of eist. Om het uiteindelijk te kunnen sturen en besturen op de manier zoals men de wereld wenst.

Voor die mensen kunnen de volgende risico's genoemd worden als serieus voor de komende jaren:

- Het aanbod van theater staat, zeker wat de gesubsidieerde deel betreft, voortdurend onder druk. Als dit zich doorzet, zal er minder aanbod zijn en het overgebleven aanbod zal een steeds hoger tarief vragen, om weer te kunnen voldoen aan hun eigen begroting en subsidie-eisen;
- Het commerciële aanbod gaat daar waar het kan verdienen. Als dat niet meer of te weinig aan de orde is, dan zal dat aanbod afnemen;
- Nieuwe makers krijgen te weinig kans en mislukruimte om nieuw materiaal te maken voor daadwerkelijk nieuw/jong publiek;
- Het bestaande publiek vergrijsst en gaat verdwijnen en wordt niet (snel genoeg) opgevolgd door jong publiek;
- Internationaal aanbod wordt onbetaalbaar en de verbinding met de veranderende samenleving wordt niet (snel genoeg) gemaakt;
- Theaters worden niet gezien als investering in de toekomst maar als hedendaagse kostenposten in de gemeentelijke begroting en als zodanig net zo lang gekort dat de begroting weer klopt en het leven er uit is;

- Dalende bijdragen van subsidiegevers zetten de speel- en innovatieruimte van theaters onder druk, met nog minder *Mut zum Risiko* tot gevolg;
- Als er minder subsidie komt en minder makkelijk inkomsten van derden komen, zal de begroting blijvend onder druk staan. Tot het moment dat ook de in goede tijden opgebouwde reserves zijn uitgeput;
- In de huidige (internet)wereld moet alles snel en hip en aansprekend en succesvol. Daar is zeker een (theatrale) markt voor, maar we dreigen de aandacht voor de *slow*-kant van het leven te verliezen. En daarmee de aandacht voor een belangrijke kracht van theater, de verstillend, het naar binnen kunnen en durven keren, het durven verliezen en daarmee om kunnen gaan, het durven en kunnen zien van jezelf en de ander;
- Het ziekteverzuim is meetbaar en controleerbaar, maar in veel gevallen niet direct oplosbaar. Als we geen nieuwe manieren van kijken en oplossingen bedenken verzinnen voor dit vraagstuk, dan zal dit, mede gezien de werkdruk en de betrokkenheid van de gemiddelde theatermedewerker allen maar ernstiger vormen aannemen.

Wie meer gelooft in een *raakbare* wereld zal elk risico omarmen dat ook maar de meest minimale kans geeft op het doorgeven van inspiratie en het raken van anderen. Zal alles wat meetbaar en controleerbaar wordt geacht, willen aanvullen met gevoel, intuïtie, durf, creativiteit. En zal alles wat niet meetbaar en controleerbaar wordt geacht juist onderzoekwaardig vinden in de zoektocht naar nieuw aanbod, nieuw publiek en nieuwe betekenis.

Hij/zij ziet vooral het gevaar dat we kansen gaan missen die we hadden kunnen grijpen. Lessen hadden moeten leren, waar we controleerbaar net voorbij hebben kunnen kruipen, maar het helemaal niet de bedoeling was dat we er aan voorbij gingen.

Zaken die we van een afstand beter hadden kunnen zien dan van dichtbij. Van dichtbij zien en horen we vaak alleen maar de (gespeelde) tegenstellingen, mening en polariteiten. Niet in de laatste plaats omdat we zelf stevig aan één kant van de polariteiten staan. Kijkend naar die andere polariteit. Een mening hebbend en vormend over die ander.

Het grootste risico dat deze mensen zien is dat ze geen ruimte meer krijgen om hun kijk op de dingen openlijk te delen, te bespreken, nog eens te ondersteunen of juist weer zelf te verwerpen. Omdat alles in een hokje moet. Volgens de bestaande regels.

Beide manieren zijn een waarheid op zich. Afhankelijk van iemands perspectief. De meer blauwe medewerkers in onze organisatie zullen zich drukker maken over de eerste soort risico's. En die op hun manier aanvlagen, oplossen en stapje voor stapje verbeteren. De meer rode mensen in onze organisatie zullen vooral de tweede soort risico's opzoeken. Nieuw land willen ontdekken en dat delen en rijp willen maken voor wat wij theatraal, creatief willen doorgeven. Het allergrootste risico is dan ook dat wij elkaar niet meer zien, erkennen en ontmoeten. En niet meer snappen dat we allemaal, hoe dan ook, verbonden zijn.

In goede harmonie gaan beide zienswijzen ervoor zorgen dat *the best of both worlds* gaat ontstaan. Een ontmoeting die synergie oplevert. Een poldermodel, maar dan modern, van een overstijgend niveau. Een zoldermodel, eigenlijk.

Dat levert een culturele onderneming op die de zaken goed op orde heeft. En tegelijk het gevoel heeft voor en de moed om nieuwe landschappen te verkennen, nieuw aanbod te creëren en nieuw publiek te vinden.

Toekomstruimte

Met een korte zin uit een liedtekst van Stef Bos begon dit bestuursverslag: *'de ruimte is oneindig, zolang je maar je grens verlegt'*.

Als Parktheater willen we graag de grens blijven verleggen, teneinde de ruimte groter te maken. Ruimte voor iedereen. Niet alleen voor onszelf.

Ruimte voor alle makers. Niet alleen de gelauwerden en bekenden.

Voor alle bezoekers. Niet alleen Willem, Daphne, Sammy en Isa.

Voor alle kinderen. Niet alleen de kinderen die theater al van huis uit mee hebben gekregen.

Voor alle medewerkers. Niet alleen voor hen die de snelheid al bij kunnen houden.

Voor alle mensen met ideeën. Niet alleen de durfals die de weg naar een podium al weten.

Voor iedereen die inspiratie kan gebruiken. Niet alleen voor hen die dat al weten.

Voor iedereen die geraakt wil worden. Ook voor hen die denken dat niet nodig te hebben.

Dat vraagt om een nadere visie op zowel de ruimte als de grens.

Met de astronautenblik vanuit de ruimte zien we dat alles al met elkaar verbonden is. Wie verder inzoomt, ziet op microschaal dat theaters, concertgebouwen en culturele centra ieder voor zich proberen hun programma overeind te houden, hun financiën bij elkaar te sprokkelen en te voldoen aan toenemende lokale, regionale, nationale en zelfs internationale vragen en eisen aan hun zijn. Probeert ieder op zijn eigen schaal te voldoen aan toenemende vragen en eisen ten aanzien van diversiteit, goed werkgeverschap, *governance*, *fair practice*, duurzaamheid, *human resources* en *social return*.

Een interessante vraag voor de toekomst is dan ook: hoe kunnen we samen groot genoeg zijn om al die verschillende aspecten, samenhangend en holistisch aan te vliegen en tegelijkertijd ieder voor zich flexibel klein genoeg blijven om krachtig te kunnen opereren in de eigen theatrale omgeving?

Wie nog verder inzoomt ziet de mensen. Met een enorm hart voor cultuur. In Eindhoven. Door Eindhoven. Voor Eindhoven. Allemaal verbonden, hoe dan ook. Onderdeel van hetzelfde geheel. Ook daar de opdracht beter naar elkaar te kijken. Elkaar echt te zien, te herkennen en erkennen. Elkaar te inspireren. Blijvend.

We moeten er in 2019 maar eens vaker bij stil staan. En meer over doorpraten. Hierbij alvast de invitatie om deel te nemen. Mee te denken en te voelen. En mee te bouwen aan die ruimte. En het bewegen van de grens.

Het maakt het podium nog steeds niet uit aan welke kant u er op stapt.

Giel Pastoor
directeurmens in opleiding @Parktheater Eindhoven
april 2019

Voorwoord Jaarrekening 2018

Algemeen

De hoofddoelstellingen van het Parktheater Eindhoven N.V. zijn vastgelegd in de statuten van de N.V.:

- De exploitatie, zowel artistiek als commercieel, van het Parktheater te Eindhoven aan het Theaterpad 1.
- Het verzorgen van een pluriform theateraangebod met een hoge mate van toegankelijkheid voor alle geledingen van de bevolking.

Het beleid vloeit voort uit het Ondernemingsplan, de diverse deelplannen en de Pa-troonredes.

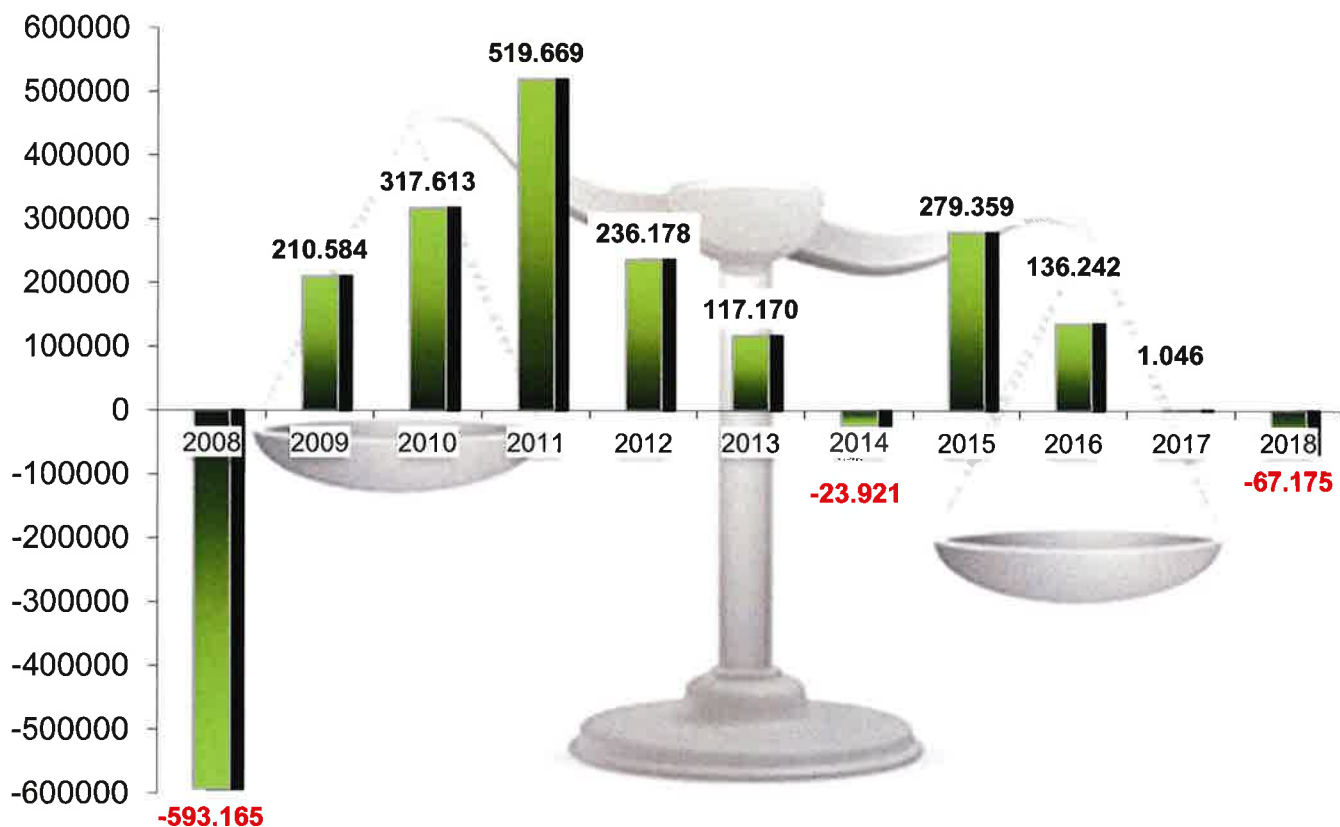
Vanaf 01-01-2012 heeft het Parktheater de ANBI-C status verworven.

Directie en Raad van Commissarissen werken volgens de code Cultural Governance.

Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat, zijnde de totale baten (inclusief de reguliere subsidie van de gemeente Eindhoven) minus de totale lasten bedraagt in het jaar 2018 : -€ 67.175 na belastingen

Exploitatieresultaat

Het aantal vaste medewerkers alsmede vaste garantie-uurders van het Parktheater was per 31 december 2018 57,5 fte's. Vorig kalenderjaar was dit aantal 53,6 fte's.

Deze toename is ontstaan door het in eigen beheer exploiteren van het restaurant, alsmede het verstrekken van garantie contracten aan goede medewerkers (voorheen 2 jaar werkzaam als oproepkracht).

Verder maakte het Parktheater gebruik van een zestigtal oproepkrachten ten behoeve van de afdelingen horeca, toneeltechniek, kaartverkoop, receptie, facilitaire zaken, dit zijn in fte's uitgedrukt: 12,39 fte's (2017 12,84 fte's).

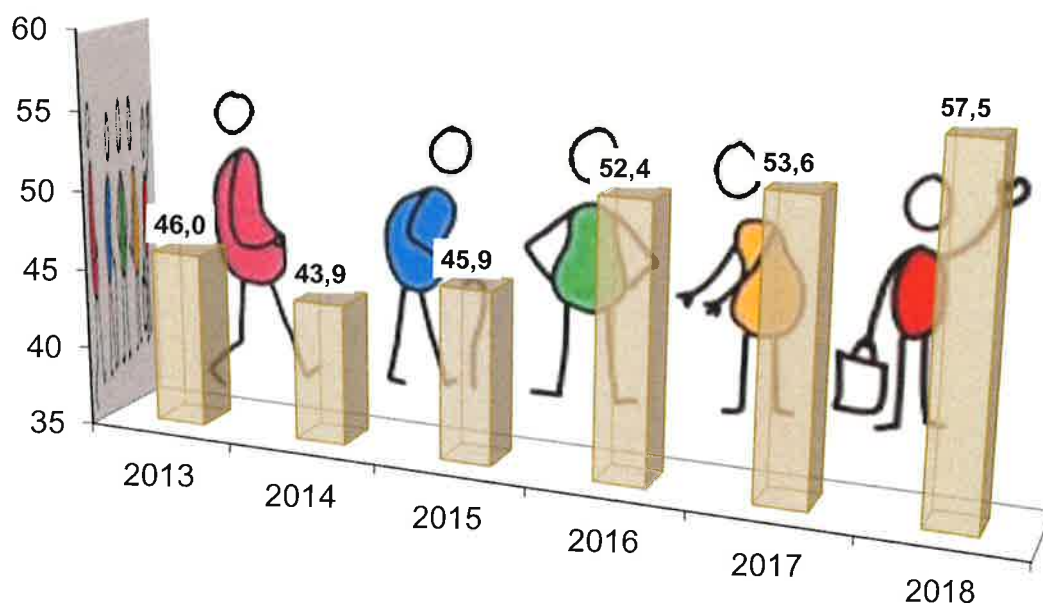
In 2018 zijn er een twintigtal vrijwilligers actief geweest.

Tevens is er gebruik gemaakt van inhuurpersoneel via uitzendburo's i.v.m. het opvangen van zieke medewerkers. In 2018 heeft een groot aantal stagiair(e)s hier hun stage doorlopen en de stageopdracht volbracht.

Evenals voorgaande jaren zijn er in 2018 door zowel het vaste alsmede het oproeppersoneel opleidingen gevolgd. Deze opleidingen betreffen cursussen in het kader van bedrijfshulpverlening en diverse scholingscursussen op vakinhoudelijk gebied bij de diverse afdelingen.

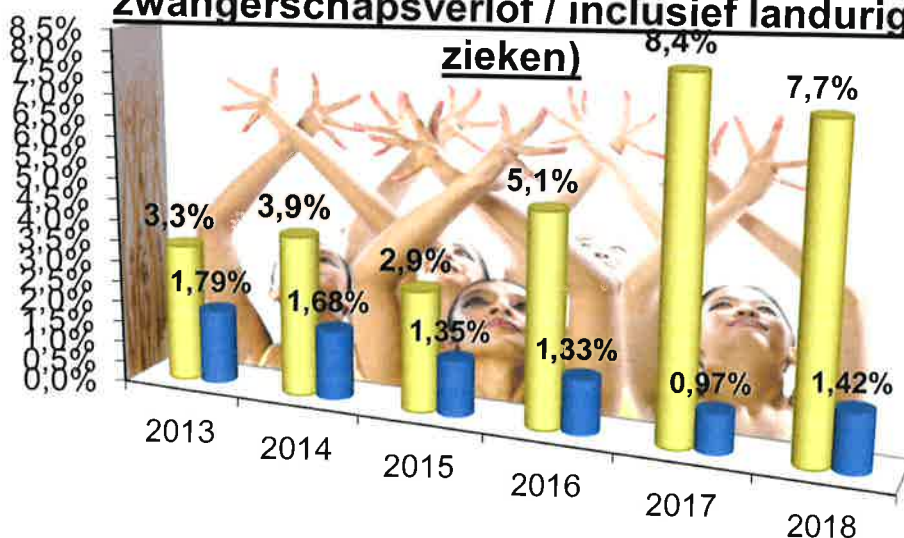
We blijven het stimuleren en motiveren dat onze mensen zich blijven bijscholen op allerhande fronten.

Personeelsbezetting in Fte's

Het ziekteverzuimpercentage daalde in 2018 naar 7,7% terwijl dit percentage in 2017 8,4% bedroeg. Hiermee komt het totaal gemiddelde van de afgelopen 5 jaren (2014 tot en met 2018) uit op 5,60% (v.j. 4,72%). Hierbij opgemerkt dat 6,25% bestaat uit langdurig ziekteverzuim (niet werkgerelateerd) 0,89% middel en 0,53 kortverzuim. Filteren we het langdurig verzuim eruit dan komt het verzuim op maar 1,42% uit (2017; 0,97%)

Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverlof / inclusief langdurig zieken)

Legenda

incl. langdurig verzuim

Excl. langdurig verzuim

(niet werkgerelateerd)

Programma, voorstellingen en bezoekers

Het totaal positief direct voorstellingsresultaat (netto recette minus uitkoop) van alle producties, 585, in 2018 bedraagt € 685.534. In 2017 was dit een positief voorstellingsresultaat van € 649.777 en betrof het 545 producties.

Het gemiddeld aantal bezoekers van de eigen exploitatievoorstellingen bleef nagenoeg gelijk 442 (2017; 443). Van alle evenementen daalde het gemiddelde bezoekers naar 422 (2017; 445).

De volgende statistiek geeft een overzicht.

Jaar	Aantal evenementen	Aantal bezoekers	Aantal bezoekers verhuring ed.	Totaal bezoekers	Gemiddeld van alle evenementen
2008	556	240.176	33.874	274.050	493
2009	543	236.095	61.071	297.166	547
2010	520	191.918	62.956	254.874	490
2011	537	207.835	68.201	276.036	514
2012	562	183.191	77.391	260.582	464
2013	550	178.724	62.889	241.613	439
2014	487	162.782	60.185	222.967	458
2015	612	171.154	94.730	265.884	434
2016	558	203.355	56.873	260.228	466
2017	545	181.205	61.176	242.381	445
2018	585	186.208	60.664	246.872	422

Uitsplitsing per zaal	bezoekers		voorstellingen	
	2018	2017	2018	2017
Grote zaal	141.250	136.713	190	194
Philips zaal	38.362	40.530	169	171
Kameleon	6.596	3.962	62	44
Eigen exploitatie's	186.208	181.205	421	409
Overige	60.664	61.176	164	136
Totaal	246.872	242.381	585	545

De grote zaal heeft een gemiddelde bezetting gehad van 743 gasten (2017; 705). Een stijging van 5,49% t.o.v. 2017. De bezettingsgraad in 2018 bedroeg 77,4%. De Philipszaal had een gemiddelde bezetting van 227 gasten (2017; 237). Daling van 4,23% t.o.v. van 2017. De bezettingsgraad in 2018 bedroeg 44,8%.

Bij de overige bezoekers zitten ook diverse activiteiten welke wij buitenshuis hebben georganiseerd, zoals o.a. de live-uitzendingen vanuit de verzorgingstehuizen van Vitalis. Dit heeft niet altijd geleid tot meer opbrengsten, maar anderzijds heeft dit naar de buitenwereld wel heel veel goodwill opgeroepen voor deze fantastische projecten.

Er werden 585 exploitaties gerealiseerd: 190 in de Grote zaal, 169 in de Philips zaal, 62 in de Kameleon en 164 overige. Naast dit brede scala aan voorstellingen van alle mogelijke genres organiseert het Parktheater ook diverse bijzondere projecten zoals bijvoorbeeld de Geluksweek, de peuter- en jeugdtheaterdagen, de open huis dag en het theaterweekend.

Feiten en cijfers 2018

Waardering door onze bezoekers

■ Waardering bezoeker voor het Parktheater

Maand	Reacties	Gem. waardering voorstelling	gem. waardering theater
Januari	510	8,1	8,9
Februari	521	9,1	8,6
maart	895	8,8	8,5
april	833	8,4	8,5
mei	578	9	8,7
juni	267	8,6	8,8
juli	0	0	0
augustus	0	0	0
september	489	8	8,3
oktober	825	8,4	8,7
november	962	8,4	8,5
december	620	8,6	8,9
totale reacties		6.500	
Gem. cumulatieve waardering		8,53	8,64
2017		6.532	8,49
			8,65

Herkomst van de bezoekers van voorstellingen

	2018	2017	% toe-/afname
Eindhoven	66.448	64.511	3,00%
Omliggende regio gemeenten (zonder Eindhoven)	67.370	65.505	2,85%
Gemeenten buiten de regio	52.390	51.189	2,35%
	186.208	181.205	2,76%

Uitgesplitst op provincie

	aantal	%
Noord-Brabant	161.881	86,94%
Onbekend*	9.453	5,08%
Limburg	5.882	3,16%
Zuid-Holland	3.267	1,75%
Gelderland	1.811	0,97%
Noord-Holland	1.770	0,95%
Utrecht	1.724	0,93%
Overijssel	136	0,07%
Zeeland	101	0,05%
Flevoland	66	0,04%
Friesland	48	0,03%
Drenthe	35	0,02%
Groningen	34	0,02%
	186.208	100,00%

* o.a. rechtstreeks losse verkoop kassa, verkoop via nationale Theaterkassa, buitenlandse gasten, etc.

Grootste publiekstrekker

voorstelling	uitvoerende	bezoekers
Kerst Winter circus	eigen productie	18.237
Adem in Adem uit	Jochem Myjer	5.657
Kom maar op	Rob Scheepers	4.345
Was getekend, Annie M.G. Schmidt	Simone Kleinsma	2.825
Peseta's	Van der Laan & Woezel	2.685

Website

	2018	2017
bezoekers website	783.027	789.703
bezoeken geleid tot directe aankoop	28.225	30.023
procentuele bezoek geleid tot directe aankoop	3,60%	3,80%
Aantal bekeken pagina's totaal	3.853.997	3.923.620
gemiddelde bezoektijd aan website	2,42 minuten	2,44 minuten
aantal pagina's bekeken per bezoek	4,92	4,97
Drukste maand bezoekers website: mei	87.102	101.157
Rustigste maand bezoekers website: juli	19.778	-
Op welke manier bezoekt men de website?		
Desktop	33,72%	45,77%
Mobiel	51,93%	37,43%
Tablet	14,35%	16,80%

Het Parktheater treedt (indien mogelijk) op als co-producent voor kleine Stichtingen en vanaf 2012 ook voor jonge en nieuwe theatermakers bij het realiseren van de door hen gestelde doelen (het brengen van voorstellingen). In dit kader is hier het ThinX fonds door ons in het leven geroepen (Theater Innovatie 10.0). Voor verdere inhoudelijke toelichting zie bestuursverslag.

Aanstormende talenten, maar ook reeds bekende grootheden die iets nieuws willen proberen, krijgen binnen thinX de mogelijkheid te experimenteren, te leren en nieuwe vormen en manieren te ontdekken.

Maar ThinX gaat verder, zo is er een samenwerking met de NHTV uit Breda, waarbij er een uitwisseling is tussen internationale studenten uit de Master of Creative Industries en medewerkers van het Parktheater om van elkaar te leren via PACESI. Dit staat voor Parktheater Academy for Creative Entrepreneurship and Social Innovation.

Vanuit dit innovatiefonds vinden steeds meer projecten plaats die te maken hebben met het toevoegen van iets nieuws, welke onderdeel zijn van die ontdekkingstocht. Denk hierbij aan de opera uitzendingen die live werden uitgezonden in diverse verzorgingstehuizen in Eindhoven, zodat deze bewoners ook van een avondje theater thuis konden genieten.

Positie Parktheater

Uit bovenstaande feiten en cijfers is te concluderen dat het Parktheater in 2018 wederom een turbulent jaar heeft gehad, maar door toch haar eigen koers te varen weer het uiterste eruit heeft weten te halen.

Onze omgeving, onze gasten en de artiesten bewonderen dit en geven ons het vertrouwen om de ingeslagen weg door te zetten met een goede programmering, leuke en bijzondere zaken en ga zo maar door.

Door het beste uit onze medewerkers en de organisatie te halen zijn we tot het uiterste gegaan.

Investeringsen / Onderhoud

In 2018 is er voor een bedrag van € 177.497 vervangen/geinvesteerd in het Parktheater. Het merendeel van de investering is gestoken in verbetering van de gehele ict-omgeving.

Daarnaast is de bedrijfswagen vervangen en heeft vervanging van apparatuur en overige kleinere zaken plaatsgevonden.

Vanaf 2008 is er uitvoerig overleg geweest tussen de gemeente Eindhoven en het Parktheater over de planning van het onderhoud en overige gebouw gerelateerde zaken.

Door Parktheater Eindhoven is in 2009 het bedrijf Koeter ingeschakeld en die heeft onderzocht wat de totale gebruikers - en onderhoudskosten zijn voor het gehele gebouw voor de aankomende 30 jaar. Hiervan is een compleet rapport uitgebracht op detail-niveau.

Deze aanpak voor 30 jaar is terugvertaald in de onderhoudskosten voor de eerstvolgende 10 jaar (2009-2019). Hiervan is een voorstel door de gemeenteraad van Eindhoven goedgekeurd, waarin een scheiding is gemaakt tussen eigenaars- en huurdersonderhoud.

In 2018 heeft frequent overleg plaatsgevonden met de gemeente Eindhoven en is in goed overleg met de gemeente het plan "Koeter" gevolgd.

gemeentesubsidie

De reguliere gemeentesubsidie bedraagt voor het jaar 2018 € 3.079.135

De subsidie is 32,5% van de totale opbrengsten (omzet).

In 2017 was dit 32,2% van de omzet en was het subsidiebedrag € 3.033.631

Toekomstparagraaf en financiële structuur

Toekomst

We dienen te blijven vernieuwen in de culturele sector. Het is van belang om blijvend aandacht te hebben voor creativiteit en creatieve ontwikkeling.

Daar waar productiehuizen sluiten, kunstopleidingen kleiner worden, gezelschappen inkrimpen of verdwijnen, komt er voor talent steeds minder ruimte. Parktheater wil via ThinX die ruimte blijven bieden aan jong talent of aan al gevorderd talent dat nieuwe wegen durft in te slaan. Soms door letterlijk ruimte te bieden, soms door ondersteuning op het gebied van marketing of techniek en soms door coaching of advies.

Met regelmaat wordt het Parktheater verzocht haar verhaal (over de kunsten, de organisatie, de marketing, het goed werkgeverschap) te delen. Dit leidt tot wekelijkse lezingen, presentaties, trainingen of workshops door Parktheater-medewerkers voor een groeiend aantal partijen, variërend van andere podiumkunstinstituten, koepelorganisaties, bedrievennetwerken, politieke partijen, rotaries, juniorkamers, opleidingsinstituten, overheden, tot adviesbureaus. Blijkbaar heeft het Parktheater hier iets te pakken dat mensen graag willen horen. Het levert niet alleen veel goodwill op, nieuw publiek en nieuwe sponsors, maar ook nieuwe geldstromen. Dit verhaal willen we blijven voeden en blijven delen.

Financiële structuur

Rekening houden met risico's is een belangrijk onderdeel van het adequaat besturen van het Parktheater. In alle lagen van onze organisatie wordt dit erkend als een belangrijk proces; van onze Raad van Commissarissen tot de operationele afdelingen en de financiële afdeling.

We houden rekening met en zijn ons bewust van een aantal risico's, die de bedrijfsvoering en continuïteit van het Parktheater negatief kunnen beïnvloeden. Dit doen we op basis van risicoanalyse, waarbij we hebben gekeken naar wat de mogelijke risico's voor ons theater zijn, wat de effecten daarvan zijn en in welke mate het Parktheater voldoende weerstandsvermogen heeft om met die risico's om te gaan.

Tot de serieuze risico's voor het Parktheater rekenen we:

- * Minder aanbod van voorstellingen, inkopen moeilijker, onderhandelingsruimte lastiger en daarmee marges onder druk (risico van 180.000 tickets x € 2,00 bedraagt € 360.000,-);
- * Stagneren publieksonwikkeling (risico van 20.000 bezoekers x € 20,00 bedraagt € 400.000,-)
- * Door verminderd gesubsidieerd aanbod valt ondersteuning van Fonds Podiumkunsten weg (risico van € 100.000,- per twee jaar);
- * Verdere bezuinigingen vanuit Stichting Cultuur Eindhoven dan wel Gemeente Eindhoven (risico vergelijkbaar met eerdere bezuinigingen bedraagt € 170.000,-). Wat tevens sterk doorwerkt de aankomende jaren;
- * Wegvallen subsidie leidt tot terugval bijdrage derden (risico bedraagt € 50.000,-);
- * Tegenvallende opbrengsten verhuur en horeca (risico bedraagt € 50.000,-);
- * Te hoog ziekteverzuim leidt tot verdere stijging arbo-kosten en benodigde extra inzet medewerkers (risico bedraagt minimaal € 100.000,-).

Deze risico's wil het Parktheater pareren door optimaal vorm te geven aan cultureel ondernemerschap en daardoor de *Cultural scorecard* letterlijk in evenwicht brengen en houden.

Mocht dat niet (voldoende) slagen dan zullen de eigen reserves moeten worden aangesproken. Om goed te kunnen functioneren en te kunnen blijven innoveren zullen de algemene reserve en het innovatiefonds ThinX op peil moeten blijven. Langdurig interen op deze reserves is dan ook niet wenselijk.

Founders

Het Parktheater beschikte over founders die in 2007 de nieuwbouw van het theater hebben mogelijk gemaakt. Bijna alle foundercontracten zijn contractueel afgelopen op een na:

* Philips Electronics Nederland

PHILIPS

Wildpark

"Creativiteit is net zo belangrijk als alfabetisme, en zou in het onderwijs met dezelfde status behandeld moeten worden" (Ken Robinson).

WILDPARK is een Eindhovens jeugdtheaterplatform voor kinderen en jongeren, ontstaan vanuit jeugdtheater gezelschap Hetpaardatvliegt en in samenwerking met Parktheater. Na de op formele gronden stopzetting van de provinciale subsidie, hebben het bestuur van Hetpaardatvliegt, Parktheater en de Stichting Cultuur gekozen en gestreden voor het behoud van jeugdtheater in de stad. Vanaf de zomer 2017 is er vorm en inhoud gegeven aan het belang van behoud voor de productie van jeugdtheater en hebben wij al mooie projecten kunnen realiseren.

Na een jaar kijken we dik tevreden terug op wat er al staat en verlangen naar meer, langer, verder en door.

Missie

Wildpark is een kruispunt in de stadsjungle waar mensen en verhalen elkaar ontmoeten, waar kinderen, jongeren en volwassenen volwaardige gesprekspartners zijn.

Het doel van WILDPARK is om te inspireren om je creativiteit te gebruiken. Als mens, als maker, op het toneel en in het leven, als kind en als volwassene.

WILDPARK haalt theatermakers naar Eindhoven en maakt kinderen enthousiast voor theater.

WILDPARK biedt een podium voor kinderen en jongeren om hun verhalen vorm te geven en een plek waar een nieuwe generatie makers, met de kinderen als gids, zich kan ontwikkelen binnen het jeugdtheater.

- o 5 producties - met de makers, Lenneke Maas en Annemiek Nienhuis, en met beginnend jeugdtheatermakers Anne van der Steen, Imme Steinmann
- o 5 weiland projecten
- o 2 wijkprojecten in Woenselse Heide (Heidehonk) en Woensel West (Kidsplus)
- o Workshops op VO Weredi
- o Medewerking aan 4 groep 8 musicals i.s.m. de Ontdekfabriek.

JANUARI 2018 - *Beter dan dit wordt het niet* (12+)

Een voorstelling van Lenneke Maas (Eindhoven) over 3 generaties en wat we nog met elkaar hebben. Een actrice van 12, een van 50 en een van 70 ontmoeten elkaar op de dansvloer.

FEBRUARI 2018 - *Anne, 10 jaar, wil graag opgehaald worden* (8+)

Een voorstelling van jonge maker A. van der Steen (Tilburg, afgestudeerd in 2016) en onder regie van A. Nienhuis. Over een meisje dat zich afvraagt of haar vader wel haar echte vader is.

Herneming en tour vanaf mei 2019

JUNI 2018 – *Wild op het menu* (12+)

2 Wildpark productiegroepen met jongeren laten presenteren zich aan elkaar en aan het publiek.

Een preview van de voorstelling. Wij zijn allemaal 15 maar we hebben ontzettend veel zin om 16 te worden

(regie Lenneke Maas) die zal spelen in Parktheater op 30 november en 1 december en een zelfgemaakte SITCOM, op eigen initiatief gemaakt door 5 jongeren o.l.v. Annemiek Nienhuis.

NOVEMBER 2018 - *Wij zijn allemaal 15 maar we hebben ontzettend veel zin om 16 te worden* (12+)

regie Lenneke Maas.

Een filosofische voorstelling met 6 acteurs van 15 jaar.

Hoe overleef ik vrijheid? Hoe hoor ik erbij?

Hoe blijf ik mezelf? Hoe word ik die ander?

Een persoonlijke voorstelling gebaseerd op filosofische vragen en verhalen van deze zes jonge mensen die alles laten ontsporen en daarmee een nieuw perspectief bieden.

30 november en 1 december Kameleonzaal Parktheater.

Tour langs scholen in Eindhoven.

FEBRUARI 2017 T/M DECEMBER 2018 - Weiland

Het kind als maker. 6 projecten met kinderen, waarin kinderen zich verhouden tot een thema en dat theateraal vormgeven.
O.A:

Weiland 18.0 Zomerkamp: een hele week theater maken in de zomer (8 jaar tot 18 jaar) Over de Liefde en de Romantiek.

Weiland 19.0: over vriendschap, aansluitend bij de kinderboekenweek.

Weiland 20.0: Kerstinnovatie!

FIELDTRIPS

Weiland op locatie

3 Weiland workshops in oktober op de internationale school, over het International zijn als kind.

Op bezoek in Heidehok, waar we kinderen vroegen naar de beleving van hun wijk, Woenselse Heide, en daar een voorstelling van maakten.

Financiële verantwoording**Inkomsten**

Wildpark subsidie	72.373		
Nagekomen subsidie Hetpaarddatvliegt	3.752		
		76.125	
Wildpark opbrengst kaartverkoop	9.012		
Wildpark overige opbrengsten	11.343		
		20.355	
totale inkomsten			96.480

Uitgaven

Wildpark voorbereidingskosten	31.378		
Wildpark uitvoeringskosten	43.319		
Wildpark publiciteitskosten	1.236		
Wildpark overige kosten	7.226		
		83.159	
Totale uitgaven			83.159
Saldo			13.321

Dit positieve saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de verplaatsing van de voorstelling "Ik versta je niet" van 2018 naar 2019 en het wegvallen van een voorstelling.

Deze bedragen zijn verantwoord in de jaarrekening 2018 van het Parktheater Eindhoven N.V.

WILDPARK taakstelling	activiteiten		bezoekers	
	gepland	werkelijk	gepland	werkelijk
	2018		2018	
PRODUCTIES				
nieuwe eigen producties totaal	1	3		
reprise eigen productie		1		
VOORSTELLINGEN				
reguliere voorstellingen standplaats	2	12	200	750
reguliere voorstellingen buiten standplaats	3	4	300	100
schoolgebonden voorstellingen po	3	2	0	200
OVERIGE ACTIVITEITEN				
openbare activiteiten	6	53	150	1727
<i>Talentontwikkeling</i>				
aantal talenten, programma < 6 maanden	1	1		
	totaal bezoekers		650	2777

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

(Na verwerking voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA

		<u>31-12-2018</u>		<u>31-12-2017</u>	
		€	€	€	€
VASTE ACTIVA	1				
Materiële vaste activa					
Inventaris			547.168		508.538
Financiële vaste activa					
Actieve belastinglatentie			8.179		
VLOTTENDE ACTIVA	2				
Vorraden	2.1		84.012		111.277
Vorderingen	2.2				
Debiteuren		407.247		444.958	
Belastingen en premies soc. verz.		59.154		77.718	
Overige vorderingen		313.686		266.203	
Overlopende activa		<u>40.819</u>		<u>50.631</u>	
			820.906		839.510
Liquide middelen	2.3		<u>5.834.412</u>		<u>6.255.857</u>
Totaal activa			<u>7.294.677</u>		<u>7.715.182</u>

PASSIVA

		<u>31-12-2018</u>		<u>31-12-2017</u>	
		€	€	€	€
Eigen vermogen	3				
Geplaatst kapitaal		45.378		45.378	
Algemene reserve		2.730.796		2.703.835	
Bestemmingsreserve innovatiefonds ThinX		<u>306.637</u>		<u>400.774</u>	
			3.082.811		3.149.987
Voorzieningen	4				
Voorziening huurdersonderhoud		358.351		409.625	
Voorziening jubileumuitkering		<u>74.751</u>		<u>75.692</u>	
			433.102		485.317
Kortlopende schulden	5				
Handelscrediteuren		515.946		894.214	
Belastingen en premies soc.verz.		211.041		210.108	
Overige schulden		436.772		367.625	
Overlopende passiva		<u>2.615.005</u>		<u>2.607.931</u>	
			<u>3.778.764</u>		<u>4.079.878</u>
Totaal passiva			<u><u>7.294.677</u></u>		<u><u>7.715.182</u></u>

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2018

Resultaat		2018	2017
		€	€
Opbrengsten voorstellingen	A	5.771.758	5.754.207
Subsidie gemeente Eindhoven	B	3.079.135	3.033.631
Overige baten	C	<u>699.034</u>	<u>633.924</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		9.549.928	9.421.762
Gebruikskosten	D	5.181.412	5.108.514
Apparaatskosten	E	<u>4.448.344</u>	<u>4.276.060</u>
Som der bedrijfslasten		<u>9.629.756</u>	<u>9.384.574</u>
Bedrijfsresultaat		-79.828	37.188
Rentebaten		2.104	2.314
Rentelasten en bankkosten		<u>-20.687</u>	<u>-20.053</u>
Financiële baten en lasten		<u>-18.583</u>	<u>-17.739</u>
Resultaat voor belastingen		<u>-98.411</u>	<u>19.449</u>
Vennootschapsbelasting			
huidig boekjaar		25.608	-18.403
voorgaande jaren		<u>5.628</u>	<u>0</u>
		31.236	-18.403
Resultaat na belastingen		<u>-67.175</u>	<u>1.046</u>

Resultaat bestemming:	-67.175
-----------------------	---------

Ten laste van bestemmingsreserve	-94.137
Ten gunste van algemene reserve	26.961

KASSTROOM OVERZICHT 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Bedrijfsresultaat		-79.828		37.188
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen		137.367		104.758
Winst/verlies afstoting van materiele vaste activa		0		0
Mutaties voorzieningen		-52.215		60.514
Mutaties netto werkkapitaal:				
Vorraden	27.265		-10.749	
Mutatie debiteuren	37.711		-112.299	
Mutatie crediteuren	-378.268		93.752	
Mutatie te betalen belasting en premies	55.329		-45.143	
Mutatie te vorderen overige transitoria	-37.671		159.996	
Mutatie te betalen overige transitoria	76.220		177.638	
		-219.414		263.195
Vennootschapsbelasting		-12.775		-18.403
Ontvangen intrest	2.104		2.314	
Betaalde interest	-20.687		-20.053	
		-18.583		-17.739
		<u>-245.448</u>		<u>429.513</u>
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investerings in materiële vaste activa		-177.497		-363.376
Desinvesteringen materiële activa		1.500		0
		<u>-175.997</u>		<u>-363.376</u>
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>				
Mutatie langlopende schulden		0		0
		<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie geldmiddelen in 2018		<u>-421.445</u>		<u>66.137</u>
Beginsaldo liquide middelen	6.255.857			
Mutatie liquide middelen	-421.445			
Eindstand liquide middelen	<u>5.834.412</u>			
Balans liquide middelen	5.834.412			
Eindstand liquide middelen	<u>5.713.827</u>			
Vordering Stichting Beheer derden gelden	<u>120.585</u>			
Verschil bestaat uit vordering St. Beheerderden gelden				

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING IN DE JAARREKENING

Algemeen

Het stelsel wat gebruikt is voor de controle van de jaarrekening is: Titel 9 BW2 en RJ.

De jaarrekening wijkt op benaming van posten af van de voorgeschreven modellen. De gehanteerde opmaak sluit beter aan op en verschaft derhalve een beter inzicht in de activiteiten van het Parktheater Eindhoven N.V.

Consolidatie

Er is geen sprake van een geconsolideerde jaarrekening. Op basis van bestuurlijke verwevenheid zou de Stichting Beheer Derdengelden Parktheater geconsolideerd moeten worden. Doordat deze stichting van verwaarloosbare betekenis is voor het geheel is op basis van artikel 2 407 lid 1 BW afgezien van consolidatie.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (*Inventaris*) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van de te verwachten economische levensduur.

Van vaste activa welke in de loop van het boekjaar worden aangeschaft, wordt de afschrijving in het boekjaar toegepast na ingebruikname van de activa.

Indien investeringen (deels) door de gemeente Eindhoven als 'eigenaarsdeel' zijn gefinancierd, zijn deze uitgaven niet als eigen investering opgenomen.

Latente belastingvordering

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de verliezen kunnen worden geompenseerd.

De berekening van de latente belastingvordering geschiedt tegen de op het einde van het verslag jaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vorraden

De voorraden drank zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde

De overige voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengst-

Liquide middelen

De liquide middelen zijn de daadwerkelijke saldi welke op de rekening staan.

Vlottende vorderingen

De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentemethode. Winst of verlies worden in de winst- en verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Pensioenen

De (vroeg)pensioenen van de werknemers van het Parktheater Eindhoven zijn ondergebracht bij het ABP.

Er is hier sprake van een toegezegde pensioenregeling op basis van RJ271. De pensioenregeling is verwerkt in de jaarrekening als een toegezegde bijdrage regeling, er is overeenkomstig RJ271 is voldaan aan de voorwaarden dat:

- a) het Parktheater Eindhoven N.V. is aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds en tezamen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast, waarbij het voor het pensioenfonds niet mogelijk is de positie per aangesloten onderneming te bepalen; en
- b) het Parktheater Eindhoven N.V. geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

Belastingen

Acute belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten.

De belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. Hierbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief. De latente belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Opbrengsten

Opbrengsten worden in de winst en verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgedragen en de prestatie is verricht, het bedrag van opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van opbrengsten waarschijnlijk is.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS

Activa

VASTE ACTIVA 1

Materiële vaste activa 1.1

Theaterinventaris:

Hieronder is opgenomen de inrichting van zalen, de kleedkamers alsmede alle toebehoren direct gerelateerd aan het uitvoeren van voorstellingen.

Inventaris ICT/Kantoor/Horeca:

Deze inventarisrubriek omvat aanschaf (deels vernieuwing) van computer, hard- en software welke grotendeels past binnen het kader van het destijds opgesteld automatiserings-/informatiseringsplan.

Verder diverse zaken voor kantoor en horeca.

Overige inventaris:

De *Overige inventaris* omvat de investeringen welke niet onder de overige activa vallen.

Te denken valt aan rolgordijnen voor de foyers, stoelverhogers.

Restaurant:

Het restaurant gedeelte omvat de investeringen in en om het restaurant "Smaaktheater Dertien".

Afschrijftermijn:

De geschatte economische levensduur voor inventaris-onderdelen bedraagt 5, 8 of 10 jaar met uitzondering van de aanlegkosten van vaste bars (grote foyer), plafondverlichting en architectkosten (Theatercafé) welke levensduur op 15 jaar is bepaald.

Het verloop van de post *Inventaris* is als volgt:

	Theater inventaris	ICT/ Kantoor/ Horeca	Overige inventaris	Restaurant	totaal
	€	€	€	€	€
Aanschafwaarde 1-1	289.454	1.548.306	328.213	454.289	2.620.262
Cumulatieve afschrijvingen 1-1	281.176	1.166.348	303.561	360.639	2.111.724
Boekwaarde 1-1	8.278	381.958	24.652	93.650	508.538
Investeringen 2018	25.208	103.683	26.757	21.849	177.497
Desinvesteringen (Boekwaarde)	0	0	1.500	0	1.500
Reguliere afschrijvingen	4.586	103.048	13.029	16.704	137.367
Aanschafwaarde 31-12	314.662	1.651.989	353.470	476.138	2.796.259
Cumulatieve afschrijvingen 31-12	285.762	1.269.396	316.590	377.343	2.249.091
Boekwaarde 31-12	28.900	382.593	36.880	98.795	547.168

Financiële vaste activa

	2018	2017
Actieve belastinglatentie	8179	0

De latente belastingvordering is gevormd mvoor het verlies van het huidige boekjaar. Dit verlies kan in toekomstige jaren verrekend worden met winsten van het Parktheater. De latentie is gevormd tegen het geldende, waarbij rekening is gehouden met de aangekondigde tariefsaanpassingen (2019: 19%).

VLOTTENDE ACTIVA**2****Vorraden****2.1**

Deze betreffen de horeca voorraden alsmede de emballagevoorraad.
Er is geen voorziening incurante voorraden getroffen

Vorderingen**2.2**

	2018	2017
De vorderingen hebben nagenoeg geheel een kortlopend karakter.	€	€
<i>Debiteuren</i>		
<i>Handelsdebiteuren</i>	383.259	403.117
<i>Kaartverkoop debiteuren</i>	23.988	41.841
	<u>407.247</u>	<u>444.958</u>
Er is geen voorziening voor oninbaarheid getroffen.		
<i>Belastingen en premies en soc. verzekeringen</i>	€	€
Te vorderen vennootschapsbelasting	17.429	0
Omzetbelasting	41.725	77.718
	<u>59.154</u>	<u>77.718</u>
<i>Overige vorderingen</i>	€	€
De belangrijkste posten in deze rubriek zijn:		
Te ontvangen restant subsidies gemeente Eindhoven (5%)	156.185	153.097
Te ontvangen declaraties CKV bonnen en Theaterbonnen	25.363	22.715
Te ontvangen rente	2.037	2.051
Te ontvangen bonussen	45.000	53.838
Vooruitbetalingen	85.101	34.502
	<u>313.686</u>	<u>266.204</u>
<i>Overlopende activa</i>	<u>40.819</u>	<u>50.631</u>

Deze rubriek omvat voornamelijk vooruitbetaalde bedragen voor het komend jaar.

Liquide middelen**2.3**

De liquide middelen omvatten hoofdzakelijk de saldi per 31 december 2018 van alle rekeningen bij de bank alsmede de kas.

De liquide middelen staan niet geheel vrij ter beschikking.

Een bedrag van € 120.585 is geld van Stichting derdengelden Parktheater, zijnde saldi van gasten die op passen staan en dus niet vrij ter beschikking zijn voor het Parktheater.

Tevens is er een depositorekening waarbij de opvraagtermijn 1 maand is (€ 4.000.000,-)

Passiva**Eigen vermogen****3**

	Geplaatst Kapitaal	Algemene Reserve	Bestemmingsreserve ThinX	totaal
Saldo 01-01-2018	45.378	2.703.835	400.774	3.149.987
Resultaatbestemming 2018	0	26.961	-94.137	-67.175
Saldo per 31-12-2018	45.378	2.730.796	306.637	3.082.812

Toelichting: resultaatbestemming 2018

Het reguliere resultaat zonder kosten ThinX, bedraagt:

€ 53.923

Dit bedrag komt tot stand uit exploitatie resultaat van:

-67.175

Netto kosten ThinX 2018

121.098

Het beleid doorvoeren waarbij 50% wordt gedoteerd aan ThinX, dan betekent dit:

50% regulier resultaat zonder ThinX (€ + 53.923/2)

26.961

Opbrengsten/Kosten ThinX 2018

-121.098

Mutatie ThinX 2018

-94.137

-94.137

Blijft over:

50% reguliere resultaat zonder ThinX

Mutatie algemene reserve

26.961**Totaal exploitatieresultaat 2018****-67.175**

Het Parktheater is van mening dat er een stevig Eigen Vermogen moet zijn, om zelfstandig eventuele toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Aandelenkapitaal**3.1**

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 5.000 aandelen met een nominale waarde van € 45,38, waarvan 1.000 aandelen zijn geplaatst en volgestort.

Bestemmingsreserve

Er is in 2011 ten laste van de Algemene Reserve een bestemmingsreserve gevormd voor een innovatiefonds, genaamd ThinX, ten bedrage van € 200.000. Met dit fonds wil Parktheater zich wapenen en voorbereiden op de veranderde toekomst. Hiervoor wil Parktheater de komende jaren meer aandacht besteden aan Research & Development, talentontwikkeling op en achter de podia van het Parktheater. Hiermee creeert Parktheater ruimte voor onderzoek en ontwikkeling, van makers, bedenkers, spelers en publiek.

Verder wil het Parktheater in 2018 uit het oorspronkelijke resultaat een bedrag van € 94.137 onttrekken aan deze bestemmingsreserve.

Hierdoor is deze bestemming thinX ultimo 2018: € 306.637

Voorzieningen**4**

De voorzieningen hebben grotendeels een langlopend karakter.

Voorziening Huurdersonderhoud 4.1

De *Voorziening Huurdersonderhoud* is gevormd ter dekking van de voor rekening van de huurder komende onderhoudskosten en heeft het karakter van een egalisatiefonds.

De dotatie in 2018 is € 47.196, in lijn met de afspraken met de gemeente Eindhoven. In het getekende huurcontract is het geheel van onderhoudslasten gekwantificeerd, daarvan afgeleid is de definitieve opbouw van de voorziening bepaald. De afspraken tot dusver met de gemeente Eindhoven zijn dat de jaarlijkse eigen bijdrage van het Parktheater Eindhoven maximaal € 138.207 zal bedragen.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2018	409.625
Bij: Dotatie voorziening 2018	47.196
Af: Werkelijke onderhoudskosten 2018	98.470
Stand per 31 december 2018	<u>358.351</u>

Onder de werkelijke onderhoudskosten vallen o.a. onderhoud aan de vloeren, reparatie en service aan diverse apparatuur.

Voorziening Jubileumuitkering 4.2

De *Voorziening Jubileumuitkering* is gevormd ter dekking van de voor rekening van het Parktheater komende gratificaties bij jubileum en pensioen voor de aankomende 10 jaar (tot en met 2028) van het personeel. Dit conform Artikel 22 van de "Arbeidsvoorwaarden Parktheater Eindhoven" van 1 januari 2012.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2018	75.692
Bij: Dotatie 2018	7.075
Af: Werkelijke jubileumuitkeringen 2018	8.016
Stand per 31 december 2018	<u>74.751</u>

Kortlopende schulden 5

Handelscrediteuren/Voorstellingscrediteuren 5.1

De *Handelscrediteuren* betreffen de overige crediteuren.

De *Voorstellingscrediteuren* betreffen impresariaten en gezelschappen die de voorstellingen aan het theater verkopen. De in rekening gebrachte kosten zijn uitkoopsommen, partage-afrekeningen en auteursrechten.

Belastingen en premies 5.2

	2018	2017
	€	€
Vennootschapsbelasting	0	18.403
Pensioenen	46.462	41.338
Loonheffing en Sociale Lasten	164.579	150.367
	<u>211.041</u>	<u>210.108</u>

Overige schulden**5.3**

	2018	2017
	€	€
Kosten circus	22.609	51.384
Reservering vakantietoeslag/vakantiegeld	273.822	226.816
Accountantskosten	11.325	9.499
Energiekosten	15.033	22.653
Indirecte voorstellingskosten	4.930	3.308
Loonkosten/personeelkosten/uitzendkosten	10.049	28.854
Bankkosten	3.237	4.042
Buma aangifte	7.776	7.910
Te betalen diverse kosten	87.993	13.160
	<u>436.772</u>	<u>367.626</u>

Overlopende passiva**5.4**

	2018	2017
	€	€
Te verzilveren bonnen, theater complet, tegoedbonnen, pauzedrankjes.	144.807	143.884
Vooruitontvangen kaartgelden	2.232.695	2.158.553
Loyaliteitspas en cadeaukaart	120.586	125.702
Betaalde voorschotten voorstellingscrediteuren	52.340	70.443
Voorschot facturatie	7.000	9.800
Overige passiva	57.577	99.549
	<u>2.615.005</u>	<u>2.607.931</u>

Niet uit de Balans blijvende verplichtingen

Huurdersonderhoud

Het huurcontract is getekend en hierdoor is ook het door het bedrijf Koeter opgestelde onderhoudsplan in werking getreden. Er is een onderscheid gemaakt tussen eigenaars- en huurdersonderhoud e.e.a. conform het plan "Koeter".

Zie hiervoor ook de paragraaf Investerings/Onderhoud bij het voorwoord, pagina 55.

Huur

Er is een huurovereenkomst met de gemeente Eindhoven voor het gebouw Elzentslaan 50/Theaterpad 1 overeengekomen. De looptijd van de overeenkomst is 5 jaar ingaande op 01-01-2011, en die wordt daarna telkenmale voor 5 jaar verlengd. Vanaf deze datum in 2011 is de fiscale huur vastgesteld door de gemeente Eindhoven en wordt deze ook in rekening gebracht. Dit betrof een significante stijging in 2011 van de huurpenningen voor het Parktheater Eindhoven. De huurprijs voor 2018 bedraagt € 600.956 op jaarbasis. Jaarlijks vindt hierop een indexatie plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) (2018 1,45%).

Voorstel resultaatverdeling

Het resultaat is reeds vooruitlopend op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gedeeltelijk verwerkt in enerzijds de algemene reserve en anderzijds in de bestemmingsreserve 'Innovatiefonds thinX'.

In 2011 is deze bestemmingsreserve reeds gevormd ten laste van de algemene reserve. In 2018 is het resultaat - € 67.175. Het voorstel is om een dotatie van € 26.961 aan de Algemene Reserve te doen en daarnaast een onttrekking van € 94.137 uit de bestemmingsreserve thinX. Voor een verdere toelichting zie toelichting punt 3 in de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

		2018	2017
		€	€
Opbrengsten voorstellingen	A		
Opbrengsten i.v.m. kaartverkoop: Netto recette		3.371.719	3.495.910
Service-opbrengsten		334.345	322.679
Wildpark opbrengsten voorstellingen		9.012	6.913
Huuropbrengsten		475.609	447.281
Opbrengsten ThinX		77.468	39.391
Horeca-opbrengst		1.503.605	1.442.033
		<u>5.771.758</u>	<u>5.754.207</u>
Netto recettes			
Totale netto recette		3.371.719	3.495.910
Aantal eigen exploitatie-voorstellingen (zonder verhuringen)		421	409
Gemiddelde netto recette per eigen exploitatie-voorstelling		8.009	8.547
Subsidie gemeente Eindhoven			
	B	2018	2017
		€	€
Subsidie 2018		3.033.631	2.988.799
trendverhoging 2018: 1,5%		<u>45.504</u>	<u>44.832</u>
Totale subsidie		<u>3.079.135</u>	<u>3.033.631</u>
Overige baten			
	C	2018	2017
		€	€
Bijdragen in service- en administratiekosten		279.904	200.469
Provisie doorverkochte voorstellingen		42.969	34.335
Programma verkoop		2.298	1.296
Sponsoring en overige subsidies		76.508	103.995
Managementfee		10.500	6.250
Wildpark subsidie/overige opbrengsten		87.468	70.068
Overige baten		<u>199.387</u>	<u>217.511</u>
		<u>699.034</u>	<u>633.924</u>
Gebruikskosten			
	D		
Kosten i.v.m. voorstellingen		3.015.850	3.168.812
Wildpark voorstellingskosten		83.159	58.420
Kosten ThinX		198.566	107.456
Publiciteitskosten		203.127	233.641
Inkoopwaarde horeca		484.392	433.407
Publieksverzorging		<u>1.196.318</u>	<u>1.106.778</u>
		<u>5.181.412</u>	<u>5.108.514</u>

Publieksverzorging

Dit betreft de loonkosten en sociale lasten van de oproepkrachten die ten tijde van de voorstellingen worden ingezet. Hiertoe heeft het Parktheater Eindhoven N.V. gebruik gemaakt van een 65-tal oproepkrachten (2017: 50). Deze post kan als volgt worden onderverdeeld:

	2018	2017
	€	€
Lonen (incl. uitzendkrachten)	776.890	688.114
Lonen (hulp krachten TT, HZ en KV)	172.390	196.034
Pensioenen	86.694	78.542
Sociale lasten	160.344	144.088
	<u>1.196.318</u>	<u>1.106.778</u>

Apparaatskosten**E**

Lonen en salarissen	2.009.840	1.891.401
Sociale lasten	313.819	291.152
Pensioenen	268.611	250.155
Overige personeelskosten	118.339	120.933
Medewerkerskracht	65.368	21.871
Afschrijvingskosten	137.367	104.758
Huisvestingskosten	908.283	1.024.083
Kosten ondersteuning #	626.717	571.707
	<u>4.448.344</u>	<u>4.276.060</u>

De Kosten ondersteuning omvatten de kostenrubrieken Algemeen Beheer (o.a. verzekeringen), Administratiekosten (o.a. porto-, telefoon- en drukkosten), Huishoudelijke Zaken (o.a. schoonmaak) en de kostenrubriek Toneeltechniek.

De bezoldiging van de directie betrof (naar analogie WNT) in 2018:

Bezoldigingsmaximum is € 189.000

Naam	M.R. Pastoor	M.R. Pastoor
Functie	Directeur	Directeur
Beloning	135.868	133.011
Beloningen betaalbaar op termijn	19.112	23.899
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Duur dienstverband	01-01/31-12	01-01/31-12
Omvang dienstverband	1,0 Fte	1,0 Fte

Per 31 december 2018 was de samenstelling van de Raad van Commissarissen:

Bezoldigingsmaximum is € 28.350 voor de voorzitter en € 18.900 voor leden RvC.

Naam	functie	benoemd per	verlengd per	aftredend per	bezoldiging
Mevrouw G. Heijmans	voorzitter	1-10-2010	1-10-2014	31-12-2018	0
De heer H. Nieuwenhuizen	lid	1-1-2015	1-1-2019	1-1-2023	0
De heer G. Post	lid	1-1-2015	1-1-2019	1-1-2023	0
De heer J. Deckers	lid	1-1-2017		1-1-2021	0
De heer H. van de Molengraft	lid	1-1-2017		1-1-2021	0

	2018	2017
Vaste medewerkers incl. garantieuurders, totaal 78 personen (in fte's) per ultimo kalenderjaar	57,50	53,60
Oproepmedewerkers omgerekend naar fte's	12,38	12,84

Afschrijvingskosten

De vermelde afschrijvingsbedragen voor 2018 belopen:

Reguliere afschrijvingen 2018 (zoals vermeld in de Toelichting op de Balans)	137.367	104.758
---	---------	---------

Saldo financieringsopbrengsten**Saldo rentebaten**

Het saldo van de rentebaten betreft de totaal ontvangen rente over alle liquide middelen (inclusief BedrijfsTeleRekeningen).

	2018	2017
Vennootschapsbelasting	€	€
vpb huidige boekjaar	-17.429	18.403
VPB voorgaande boekjaren	-5.628	0
Mutatie latente belastingen	-8.179	0
totaal	-31.236	18.403

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de situatie per balansdatum.

Ondertekening van de jaarrekening:

Eindhoven, 15 april 2019

Bestuur:

M.R. Pastoor

Raad van Commissarissen:

H. Nieuwenhuizen

G. Post

S. Deckers

H. van de Molengraft

K. Overdijk

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bepalingen winst-bestemmingsregeling

Artikel 32 van de statuten van de vennootschap

1. Het resultaat zoals die uit de vastgestelde jaarrekening blijkt, staat ter beschikking van de algemene vergadering.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
3. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van het vorige lid is voldaan bijkennis een tussentijdse vermogensopstelling welke is opgesteld overeenkomstig het bepaalde in artikel 105 lid 4 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mee, tenzij de aandelen belast zijn met een vruchtgebruik.
5. Ten laste van de door de wet of de statuten voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

Assurance

Dr. Holtropaan 9
5652 XR Eindhoven
Nederland

T +31 40 844 7000
E info@joanknecht.nl
W www.joanknecht.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur en de Raad van Commissarissen van Parktheater Eindhoven N.V.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Parktheater Eindhoven N.V. te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Parktheater Eindhoven N.V. per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Tevens zijn de subsidiegelden besteed conform het doel waarvoor de gemeente Eindhoven ze beschikbaar heeft gesteld zoals vermeld in de subsidietoekenning over 2018 met kenmerk BIS/2016/003 en is voldaan aan de geldende subsidievoorwaarden.

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Parktheater Eindhoven N.V. zoals vereist zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

1. het jaarverslag van de Raad van Commissarissen;
2. het bestuursverslag;
3. de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 15 april 2019
Joanknecht B.V.

drs. J.M.A. van den Heuvel RA